

نگاه

موج برف و کولاک کماکان ادامه دارد

چگونگی گذار از ناترازی گازی

تصویر قطارهای یخزده در مسیر منتهی به مشهد در سرمای منفی ۲۰ درجه، چهره عبوس مسافران در راه مانده، خودروهای زمینگیر شده در یخبندان جاده‌ها، تعطیلی مدارس و ادارات، احتمال قطعی گاز در استان‌های شمالی و... همگی پازل‌های یک واقعیت دردناک و تکان‌دهنده از ناترازی گازی در اقتصاد ایران هستند. مردمان ایران زمین را عمداً به نداشتن حافظه تاریخی متهم می‌کنند، اما به نظر می‌رسد بیشتر از شهروندان، این دولتمردان هستند که حافظه ضعیف و کوتاه مدتی دارند؛ چراکه چالش ناترازی گازی سال‌هاست در فصول سرد سال شهروندان – عمدتاً در نواحی سردسیر و استان‌های شمالی – را آزار می‌دهد، اما همواره با عبور از فصل سرما، چالش ناترازی گازی به فراموشی سپرده می‌شود تا فصل سرد سال بعد و دوباره عدم مدیریت مصرف و سایه قطعی گاز و... درست است که عدم مدیریت مصرف گاز به پای شهروندان نوشته می‌شود، اما ریشه این ماجرا بیش از هر چیز به قیمت‌های غیرواقعی...

فرصت امروز؛ هفته‌نامه «کونومیست» در سرمقاله این هفته خود به منطق جدید ویرانگری که جهانی‌شدن را تهدید می‌کند، پرداخته و آن را «حاصل جمع صفر» خوانده است. در نظریه بازی و علم اقتصاد، بازی مجموع صفر (Zero-sum game)، یک مدل ریاضی از وضعیتی است که سود یک طرف دقیقاً برابر با زیان طرف مقابل است و هیچ‌کس چیزی را به دست نخواهد آورد، مگر آنکه دیگری چیزی را از دست داده باشد. بنابراین اگر مجموع سودهای شرکت‌کنندگان با هم جمع شود و مجموع زیان آنها از آن کسر گردد، حاصل برابر با صفر خواهد بود.از دیدگاه «کونومیست»، آمریکا این جریان خطرناک جهانی را هدایت می‌کند و یک چرخش خطرناک به سمت باران‌ها، کنترل صادرات و حمایت‌گرایی در سراسر جهان را به راه انداخته است. به آغاز عصر تفکر با جمع صفر خوش آمدید!

آغاز عصر تفکر با جمع صفر

به نوشته «کونومیست»، از سال ۱۹۴۵، اقتصاد جهان براساس سیستمی از قوانین و هنجارهای آمریکا اداره می‌شود. این امر، یکپارچگی اقتصادی بی‌سابقه‌ای را ایجاد کرد که رشد را تقویت کرد، صدها میلیون نفر را از فقر نجات داد و به غرب کمک کرد تا در جنگ سرد بر شوروی چیره شود. امروز این سیستم در خطر است. کشورها برای اعطای بارانه به صنعت سبز رقابت کرده و جریان کالا و سرمایه را محدود می‌کنند. منفعت متقابل از بین رفته و منفعت ملی، جای آن را گرفته است. به آغاز عصر تفکر با جمع صفر خوش آمدید. سیستم قدیمی قیلا هم تحت فشار بود؛ زیرا علاقه آمریکا به حفظ آن پس از بحران مالی جهانی ۲۰۰۹-۲۰۰۷ کاهش یافت، اما کنار گذاشتن قوانین بازار آزاد توسط «جو بایدن» برای یک سیاست صنعتی تهاجمی، ضربه تازه‌ای به آن وارد کرده است. آمریکا باران‌های گسترده‌ای به مبلغ ۴۶۵ میلیارد دلار برای انرژی پاک، خودروهای الکتریکی و نیمه هادی‌ها در نظر گرفته است. همه اینها با الزاماتی

همراه هستند و تولید باید محلی باشد. پروتکرات‌هایی که وظیفه دارند سرمایه‌گذاری‌های داخلی را بررسی کنند تا از نفوذ بی‌رویه خارجی بر اقتصاد جلوگیری کنند، اکنون خود بر بخش‌هایی که ۶۰ درصد از بازار سهام را تشکیل می‌دهند، تسلط دارند. مقامات نیز جریان صادرات هرچه بیشتر به ویژه تراشه‌های پیشرفته و تجهیزات ساخت تراشه به چین را ممنوع می‌کنند. برای بسیاری در واشنگتن، سیاست صنعتی قوی، جذباتی فریبنده دارد. این می‌تواند به برتری تکنولوژیک آمریکا بر چین کمک کند؛ چینی که مدت‌هاست با مداخله دولت به دنبال خودکفایی در مناطق حیاتی بوده است، از آنجایی که قیمت‌گذاری کربن از نظر سیاسی غیرممکن است، می‌تواند کربن‌زدایی را تقویت کند و این امید را منعکس می‌کند که مداخله دولت ممکن است در جایی که شرکت خصوصی شکست خورده، موفق شود و مناطق مرکزی آمریکا را دوباره صنعتی کند. با این حال، پیامد فوری، به راه انداختن یک مارپیچ خطرناک به سمت حمایت‌گرایی در سراسر جهان بوده است. اگر یک کارخانه تولید تراشه در هند بسازید، دولت نیمی از هزینه را کاهش خواهد داد. اگر همین کارخانه را در کره جنوبی بسازید، می‌توانید از معافیت‌های مالیاتی سخاوتمندانه استفاده کنید.

دومینوی خطرناک در جهان

اگر هفت اقتصاد بازار دیگر که از سال ۲۰۲۰، سیاست‌های خود را برای بخش‌های «سبزانرژی» اعلام کرده‌اند، با هزینه آمریکا به عنوان سهم تولید ناخالص داخلی مطابقت داشته باشند، کل هزینه‌ها ۱٫۱ تریلیون دلار خواهد رسید. کشورهایی که مواد خام مورد نیاز برای ساخت باتری را دارند، به کنترل صادرات چشم دوخته‌اند. اندونزی صادرات نیکل را ممنوع کرده است. آرژانتین، بولیوی و شیلی ممکن است به زودی به سبک اوپک در تولید معادن لیتیوم خود همکاری کنند. درگیری اقتصادی با چین به طور فزاینده‌ای

اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد. با ادغام عمیق‌تر چین با اقتصاد جهانی در آغاز قرن حاضر، بسیاری در غرب پیش‌بینی کردند که این کشور دموکراتیک‌تر خواهد شد. مرگ این امید – همراه با مهاجرت یک میلیون شغل تولیدی به کارخانه‌های چینی – باعث شد آمریکا دیگر عاشق جهانی‌سازی نباشد. امروز دولت جو بایدن از خطر وابستگی به چین برای باتری‌ها نگران است، همانطور که اروپا قبل از حمله به اوکراین به روسیه برای گاز متکی بود. دموکرات‌ها و جمهوری خواهان به طور یکسان نگران این هستند که از دست دادن پیشتازی آمریکا در ساخت تراشه‌های پیشرفته به تایوان، توانایی این کشور در توسعه هوش مصنوعی را تضعیف کند. یک فناوری مهم که پیش‌بینی می‌شود از تاش‌های آینده برای برنامه‌ریزی استراتژی و هدایت موشک‌ها بر آن تکیه کنند. برخی به سادگی می‌خواهند از ثروتمندشدن بیش از حد چین جلوگیری کنند، گویی فقیر کردن ۱٫۴ میلیارد نفر یا اخلاقی است یا احتمالاً صلح را تضمین می‌کند. برخی دیگر علاقه‌انتر به افزایش تاب‌آوری اقتصادی آمریکا و حفظ برتری نظامی آن تمرکز می‌کنند. آنها استدلال می‌کنند که صنعتی شدن مجدد سرزمین‌های مرکزی آمریکا، حمایت از سرمایه‌داری بازار را احیا خواهد کرد. در این میان، آمریکا به عنوان هژمون جهانی حرکت به سمت اقتصادی که مبتنی بر سوخته‌های فسیلی و مصرف بیش از حد منابع طبیعی نباشد، خواهد بود.

تفکر مجموع صفر اشتباه است؟

یک مشکل، هزینه‌های اضافی اقتصادی آنهاست. «کونومیست»

از جغرافیای توسعه تا توسعه جغرافیایی

فقر از کجا می‌آید؟

است. دیگر عامل آن نیز توسعه شاخص انسانی برشمرده می‌شود. این معیار در دهه ۹۰ مطرح و از سوی سازمان‌ملل پذیرفته شد. توسعه صنعتی، مسیر دیگری است که به فقرزدایی می‌انجامد. کم‌ایاب‌ترین اقتصادها، آنهایی بوده‌اند که بخش صنعت خود را در جهت افزایش صادرات به‌کار انداخته‌اند که در کاهش فقر هم بسیار موثر است. با توجه به اهمیت بخش صنعت در کشور و نیز براساس طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۶ حدود ۳۲ درصد از اشتغال کل کشور و ۳۴ درصد از اشتغال منطقه شهری در بخش صنعت بوده است. در این گزارش، روش‌های فقرزدایی با چند زیرسیستم و چند حلقه ذیل آن ترسیم شده است. زیرسیستم اقتصادی، اجتماعی و محیطی، سه زیرسیستمی است که می‌توان با توسعه هر بخش آنها به رفع محرومیت فقرزدایی پرداخت. در زیرسیستم اقتصادی، حلقه تعدیل‌کننده حمایتی دولت قرار دارد که براساس آن سیاست‌های حمایتی نظیر اعطای یارانه و موسساتی نظیر کمیته امداد به تعدیل فقر می‌انجامد. همچنین افزایش درآمدهای نفت‌وگاز که بنا بر قانون ۳ درصد آن باید صرف توسعه مناطق محروم شود، از حلقه‌های مهم فقرزدایی در مناطق نفتی است. حلقه منابع مالی توسعه، به واسطه توسعه زیرساخت‌های

تخمین می‌زند که تکرار سرمایه‌گذاری‌های انباشته شرکت‌ها در صنایع جهانی فناوری، ساخت‌افزار، انرژی پاک و باتری حدود ۳٫۱ تریلیون دلار تا ۴٫۶ تریلیون دلار (۲٫۲ تا ۴٫۸ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی) هزینه دارد. صنعتی‌سازی مجدد قیمت‌ها را افزایش می‌دهد و بیشتر به فقرا آسیب می‌زند. تکرار زنجیره‌های تامین سبز، کاهش کربن را برای آمریکا و جهان گران‌تر می‌کند. تاریخ نشان می‌دهد که مقادیر زیادی از پول عمومی ممکن است هدر برود. مشکل دیگر، خشم دوستان و متحدان احتمالی است. نیوچ آمریکا پس از جنگ جهانی دوم، این بود که متوجه شد منافعش در حمایت از باز بودن تجارت جهانی است. در نتیجه علی‌رغم اینکه تا سال ۱۹۶۰ تقریباً ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی دلاری جهانی را تشکیل می‌داد، جهانی‌شدن را دنبال کرد. امروز سهم آمریکا از تولید به ۲۵ درصد کاهش یافته است و واشنگتن بیش از هر زمان دیگری به دوستان نیاز دارد. ممنوعیت صادرات این کشور به تولیدکنندگان تراشه چینی تنها در صورتی کارساز خواهد بود که شرکت هلندی ASML و شرکت ژاپنی توکیو الکترون نیز از تامین تجهیزات چنین‌ها خودداری کنند. اگر دنیا دموکراتیک به عنوان یک بلوک عمل کند، زنجیره‌های تامین باتری نیز امن‌تر خواهند بود. با این حال، حمایت‌گرایی آمریکا، متحدان در اروپا و آسیا را آزار می‌دهد.

آمریکا همچنین باید قدرت‌های نوظهور جهان را جذب کند. بانک گلدمن ساکس می‌گوید تا سال ۲۰۵۰، هند و اندونزی سومین و چهارمین اقتصادهای بزرگ جهان خواهند بود. هر دو مبتنی بر دموکراسی هستند، اما دوستان نزدیک آمریکا نیستند. تا سال ۲۰۷۵، نیجریه و پاکستان نیز نفوذ اقتصادی خواهند داشت. اگر آمریکا از سایر کشورها بخواهد که چین را تحریم کنند بدون آنکه به آنها دسترسی کافی به بازارهای خود را بدهد، قدرت‌های در حال رشد، این پیشنهاد را رد خواهند کرد.

آموزش و تربیت نیروی کار و گسترش استخدام در بخش‌های خدمات و تولید به فقرزدایی منجر خواهد شد. حلقه دیگر فقرزدایی، کشاورزی است؛ با افزایش ایجاد شغل در کشاورزی، استخدام در کشاورزی، شغلان بخش کشاورزی و متوسط تولید بخش کشاورزی افزایش یافته که در نتیجه درآمد کشاورزی، درآمدهای دولتی، منابع مالی دولتی و منابع مالی توسعه و محرومیت‌زدایی نیز افزایش یافته است. توسعه زیرساخت کشاورزی به‌صورت تشدیدکننده باعث افزایش ایجاد شغل در کشاورزی و محرومیت‌زدایی می‌شود. سیاست تامین منابع مالی توسعه منطقه‌ای و محرومیت‌زدایی با جذب منابع مالی و سرمایه، مهمترین محور توسعه اقتصادی منطقه‌ای محسوب می‌شود. تامین منابع مالی در سه حوزه منابع مالی دولتی، نهادها و بخش خصوصی تامین می‌شود. کمیسسیون توسعه پایدار اتاق ایران در بخش یابانی این گزارش، سیاست‌های ترکیبی ده‌گانه‌ای را برای توسعه پایدار در استان ایلام پیشنهاد داده است: ۱- تأمین منابع مالی دولتی و نهادهای عمومی در راستای تأمین زیرساخت‌ها و جذابیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در طرح‌های توسعه منطقه‌ای و محرومیت‌زدایی. ۲-افزایش پاسخگویی و شفافیت در تخصیص منابع دولتی و منابع حاصل از درآمد حاصل

مراقب شگرد دلالان و فروشندگان مسکن باشید

خودنمایی نرخ‌های کاذب در بازار مسکن

در هفته‌های اخیر، بین قیمت‌های قطعی در معاملات با نرخ‌های دلخواه فروشندگان در بازار مسکن شهر تهران، فاصله ایجاد شده است. به گزارش ایسستا، در مناطق مرکزی و شمالی تهران، حباب ایجادشده توسط برخی سازندگان و بخر و بفروش‌ها به متری ۱۰ تا ۳۰ میلیون تومان می‌رسد؛

نرخ‌هایی که مشتری برای آنها وجود ندارد، اما به شکل قیمت‌های اسمی در بازار خودنمایی...

سبقت مالیاتی در بودجه ۱۴۰۲

تحریم‌های نفتی سال‌های گذشته، این توفیق اجباری را برای اقتصاد ایران به همراه داشته که از غلظت نفتی بودجه دولت کم کند و در عوض به درآمدهای مالیاتی، پر و بال بیشتری دهد. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، درآمدهای مالیاتی به بیش از ۸۳۸ هزار میلیارد تومان رسیده است که نسبت به بودجه سال جاری، رشد ۵۹ درصدی را نشان می‌دهد. سهم مالیات اشخاص حقوقی در لایحه بودجه سال آینده، ۲۹۶ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است...

۲

بورس تهران، هفته پایانی دی ماه را با افت ۸ هزار واحدی آغاز کرد

تیغ بودجه بر گلوی بورس

۴

مدیریت و کسب‌وکار

دیجیتال مارکتینگ با بهترین استراتژی‌های دنیا

عرصه بازاریابی، مثل همه بخش‌های زندگی مدرن، روز به روز در حال تغییر است. چنین تغییری شاید در عرض یکی دو ماه خیلی به چشم نیاید، اما وقتی بعد از یک سال سراغ‌شان را بگیری، بی‌برو برگشت شگفت‌زده خواهید شد. همان طور که لیگ‌های حرفه‌ای فوتبال یا بسکتبال دیگر شباهتی به ۲۰ یا ۳۰ سال قبل ندارد، اگر یک بازاریاب دهه ۹۰ میلادی را با ماشین زمان به همین امروز بیاوری، احتمالاً حتی مفهوم بازاریابی دیجیتال را درک هم نخواهد کرد. هرچه باشد از آن زمان تا حالا نه فقط دیجیتال مارکتینگ، بلکه جزء به جزء زندگی تغییر کرده و آدم‌ها چاره‌ای به غیر از سازگاری با آن ندارند. اگر شما هم دوستانی دارید که هنوز به سبک عصر باستان بازاریابی انجام می‌دهند، در این دنیای بزرگ تنها نیستید؛ چراکه خیلی از بازاریاب‌ها در چهارگوشه دنیا از همین دست فرمان استفاده کرده و حتی یک لحظه هم پیش خودشان فکر نمی‌کنند چرا مشتریان باید به...

بازی با حاصل جمع صفر

نجات جهانی‌شدن چگونه؟

نگرانی نهایی این است که هرچه درگیری‌های اقتصادی بیشتر شود، حل مشکلاتی که نیاز به همکاری جهانی دارند دشوارتر می‌شود. نجات کشورهای در تنگای بدهی همانند سریلانکا به دلیل مانع‌تراشی توسط چین به عنوان یک طلبکار بزرگ، دشوار است. اگر کشورها نتوانند برای مقابله با برخی مشکلات همکاری کنند، رف این مشکلات غیرممکن خواهد شد و جهان متعاقب آن آسیب خواهد دید. هیچ‌کس انتظار ندارد که آمریکا به دهه ۱۹۹۰ برگردد. درست است که آمریکا به دنبال حفظ برتری نظامی خود و اجتناب از وابستگی خطرناک به چین برای ورودی‌های اقتصادی حیاتی باشد. با این وجود، این امر دیگر اشکال ادغام جهانی را ضروری‌تر می‌کند. آمریکا باید به دنبال عمیق‌ترین همکاری ممکن بین کشورها با توجه به ارزش‌های مربوطه باشد. امروزه این مهم احتمالاً مستلزم تعدادی تالار گفت‌وگو و معاملات موقت است. به عنوان مثال، آمریکا باید به توافقنامه مشار کتی ترنس پاسیفیک بپیوندد، یک پیمان تجاری آسیایی که براساس توافق قبلی، آمریکا به نگارش آن کمک کرد، اما سپس آن را ترک کرد. با توجه به چرخش حمایت‌گرانه در سیاست آمریکا، نجات جهانی‌شدن ممکن است غیرممکن به نظر برسد، اما کمک کند که به اوکراین نشان می‌دهد که رأی‌دهندگان تنگ نظر نیستند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که محبوبیت تجارت آزاد در حال بهبود است. نشانه‌هایی وجود دارد که دولت بایدن به نگرانی‌های متحدان در مورد باران‌های خود پاسخ می‌دهد. با این حال، نجات‌نظم جهانی مستلزم رهبری جسورتر آمریکا است که یک بار دیگر وعده دروغین تفکر مجموع صفر را رد کند. هنوز زمان وجود دارد که این اتفاق قبل از فروپاشی کامل سیستم، آسیب رساندن به معیشت بسیاری از مردم و به خطر انداختن نیروی کار دموکراسی و سرمایه‌داری باز رخ دهد. این وظیفه‌ای بسیار سنگین و فوری است. صدای تپک تاک ساعت بلند شده و وقت دارد می‌گذرد.

از صادرات نفت و گاز به طرح‌های توسعه و محرومیت‌زدایی استان و طراحی سامانه‌های اطلاعاتی کارآمد و انتشار گزارش‌های شفافیت مالی طرح‌های توسعه‌ای. ۳- سرمایه‌گذاری بر روی فرصت‌های شغلی صنعت نفت و گاز. ۴- سرمایه‌گذاری بر روی فرصت‌های شغلی کشاورزی. ۵- سرمایه‌گذاری بر روی فرصت‌های شغلی گردشگری و گمرک مرز بین‌المللی. ۶- توانمندسازی نیروی کار کشاورزی متناسب با فرصت‌های شغلی در دسترس کشاورزی. ۷- توانمندسازی نیروی کار صنعت نفت و گاز متناسب با فرصت‌های شغلی در دسترس بخش صنعت نفت و گاز در راستای کاهش اشتغال غیربومی. ۸- توانمندسازی نیروی کار بخش خدمات متناسب با فرصت‌های شغلی گردشگری و گمرک مرز بین‌المللی. ۹- سرمایه‌گذاری در بهره‌وری منابع آب در راستای مدیریت تقاضای منابع آب در کشاورزی و صنعت نفت و گاز. ۱۰- افزایش نظارت بر اجرای الزامات و استانداردهای محیطی و اعمال جرائم محیطی برای بهره‌برداران توسعه صنعتی منطقه و الزام به انتشار گزارش پایدارى شرکت‌های صنعت نفت و گاز، و پتروشیمی به عنوان بهترین سیاست‌های فقرزدایی مبتنی بر توسعه پایدار مناطق محروم نفت‌خیز ایلام شناسایی شده است.

نگاه

موج برف و کولاک کماکان ادامه دارد

چگونگی گذار از ناترازی گازی

تصویر قطارهای یخ‌زده در مسیر منتهی به مشهد در سرمای منفی ۲۰ درجه، چهره عبوس مسافران در راه مانده، خودروهای زمینگیر شده در یخبندان جاده‌ها، تعطیلی مدارس و ادارات، احتمال قطعی گاز در استان‌های شمالی و... همگی پازل‌های یک واقعیت دردناک و تکان‌دهنده از ناترازی گازی در اقتصاد ایران هستند. مردمان ایران زمین را عمدتا به نداشتن حافظه تاریخی متهم می‌کنند، اما به نظر می‌رسد بیشتر از شهروندان، این دولتمردان هستند که حافظه ضعیف و کوتاه مدتی دارند؛ چراکه چالش ناترازی گازی سال‌هاست در فصول سرد سال شهروندان - عمدتا در نواحی سردسیر و استان‌های شمالی - را آزار می‌دهد، اما همواره با عبور از فصل سرما، چالش ناترازی گازی به فراموشی سپرده می‌شود تا فصل سرد سال بعد و دوباره عدم مدیریت مصرف و سایه قطعی گاز و... درست است که عدم مدیریت مصرف گاز به پای شهروندان نوشته می‌شود، اما ریشه این ماجرا بیش از هر چیز به قیمت‌های غیرواقعی در صنعت گاز و برق و به طور کلی، قیمتگذاری دستوری در اقتصاد انرژی برمی‌گردد.

سال‌هاست که ایران با وجود منابع سرشار انرژی اما در سال‌های گرم و سرد سال با معضل قطعی برق و گاز روبه‌رواست. به نظر می‌رسد ریشه ناترازی مالی در اقتصاد انرژی همچون اغلب مشکلات ساختاری اقتصاد ایران، به بحث قیمتگذاری دستوری و مداخله دولت در سازوکار بازارها برمی‌گردد، به طوری که غیرواقعی بودن قیمت فروش برق و گاز در طول سال‌های گذشته موجب ناترازی مالی در این صنایع شده و همین امر، انگیزه بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در این حوزه را کاهش داده است. در واقع، بخش عمده‌ای از چالش‌های انرژی در طول سال‌های گذشته به قیمتگذاری تکلیفی مربوط می‌شود. به گفته کارشناسان، افول جدی حجم سرمایه‌گذاری در صنعت برق و گاز که بروز خاموشی و قطعی گاز از جمله عواقب و پیامدهای جدی آن به شمار می‌رود، نتیجه همین شیوه قیمتگذاری دستوری است.

برآوردهای کارشناسی نشان می‌دهد که میزان ناترازی گازی (عدم تعادل میان تولید و مصرف) در سال ۱۴۰۴ به بیش از ۲۵۰ میلیون متر مکعب و در سال ۱۴۱۰ به ۳۵۰ میلیون متر مکعب خواهد رسید. گذار از ناترازی گازی براساس تخمین کارشناسان، به سرمایه‌گذاری ۸۰ میلیارد دلاری نیاز دارد؛ یعنی باید ۲۳٫۶ میلیارد دلار در بخش فشارافزایی و تثبیت تولید میادین گاز در حال تولید، ۲۶٫۴ میلیارد دلار در بخش توسعه میادین جدید، ۸ میلیارد دلار برای توسعه و به‌سازاری پالایشگاه‌های گازی، ۱٫۲ میلیارد دلار برای جمع‌آوری گازهای متسلع، ۳ میلیارد دلار برای توسعه ذخیره‌سازی گاز در میادین، ۶ میلیارد دلار برای خطوط لوله و ایستگاه‌ها و ۲ میلیارد دلار برای بهینه‌سازی انرژی در ساختمان‌ها سرمایه‌گذاری شود.

براساس آمارها، میزان هدررفت روزانه گاز در مسیر تولید تا مصرف به ۲۷ میلیون متر مکعب و به عبارتی، یک‌سوم کل مصرف روزانه برخی کشورهای همسایه رسیده است. البته برخی دیدگاه‌های کارشناسی بدبینانه هم معتقدند هدررفت روزانه گاز در ایران ۱۰۰ میلیون متر مکعب است. برآوردها نشان می‌دهد که بخشی از این هدررفت روزانه گاز در فرآیند استخراج، پالایش و انتقال به دلیل فقدان تکنولوژی جمع‌آوری در ایران سوزانده می‌شود؛ در حالی که ورود این تکنولوژی و جلوگیری از این اتفاق می‌تواند گاز مورد نیاز حداقل ۱۱ میلیون ایرانی را با در نظر گرفتن سرانه مصرف خانگی فعلی حل کند.

بدین ترتیب، در سایه فقدان سرمایه‌گذاری در صنعت گاز، عمده راهکارها به مدیریت مصرف گاز تقلیل داده شده‌است. در روزهای گذشته اکثر مسئولان نسبت به مدیریت مصرف گاز به شهروندان هشدار داده‌اند و تهدید قطعی گاز برای تنبیه آن دسته‌از مشترکانی که مدیریت مصرف را رعایت نمی‌کنند، رسانه‌ای شده است. مسئولان شرکت ملی گاز ایران می‌گویند اکنون ایران در مرز هشدار مصرف گاز قرار گرفته و وارد شرایط بحرانی شده است. اگر مردم در منازل یک بخاری را به مدت شش ساعت در روز خاموش نکنند، روزانه بین ۴۰ تا ۵۰ میلیون مترمکعب در کل کشور صرفه‌جویی می‌شود. براساس داده‌های رسمی، در حال حاضر روزانه ۸۵۰ میلیون متر مکعب گاز در کشور تولید می‌شود و در مقابل به طور روزانه ۷۰۰ میلیون متر مکعب در بخش خانگی و تجاری سوزانده می‌شود. باوجودی که امسال ۲۰ میلیون متر مکعب تولید گاز نسبت به سال گذشته افزایش پیدا کرده، اما احتمالا به علت سردی و برودت دما، میزان مصرف در سسال جاری نسبت به پارسال ۳۰ میلیون متر مکعب بیشتر شده است. در همین حال به سنت سال‌های گذشته، کشور ترکمنستان نیز از روز پنجشنبه هفته گذشته صادرات گاز به ایران را کاملاً قطع کرده است. در این اثنا، خبرهایی از قطعی گاز در برخی شهرها به طور جسته و گریخته منتشر شده است؛ هرچند که مسئولان وزارت نفت می‌گویند هیچ قطعی گازی در کشور رخ نداده است.

همانطور که اشاره شد، یکی از مهمترین و شاید مهمترین عامل کمبود گاز و بروز ناترازی گازی، شیوه قیمتگذاری دستوری و تعیین قیمت‌های غیرواقعی است. هرچند معضل قیمتگذاری دستوری تنها معضل گاز و حوزه انرژی نیست و یکی از مشکلات ساختاری اقتصاد ایران به شمار می‌رود؛ کما اینکه تا چند صبحایی دیگر و با افزایش دما در ماه‌های گرم سال، معضل خاموشی و قطعی برق، گریبان خانوارها و کسب و کارها را می‌گیرد.

مرکز پژوهش‌های مجلس چند هفته پیش در گزارشی به «اظهارنظر کارشناسی درباره لایحه اصلاح تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور» و بررسی مسئله ناترازی برق پرداخت. به جرأت می‌توان گفت آنچه درباره مشکلات صنعت برق در این گزارش گفته شد، به عینه درباره مشکلات صنعت گاز نیز مصداق دارد. طبق ارزیابی بازاری پژوهشی مجلس، غیرواقعی بودن قیمت فروش برق و تفاوت قابل‌ملاحظه میان قیمت تمام‌شده برق و قیمت فروش آن به مصرف‌کننده نهایی در طول سال‌های گذشته، ناترازی مالی بسیار جدی در صنعت برق کشور را به دنبال داشته است. با توجه به ماده ۶ قانون حمایت از صنعت برق کشور (مصوب سال ۱۳۹۴) و دیگر قوانین موجود، دولت مکلف است این مابه‌التفاوت قیمتی را از جیب خود بپردازد؛ در حالی که اگر اقتصاد دستوری بر پارادایم سیاستگذاری کشور حاکم نبود و متولیان سیاستگذاری اجازه می‌دادند اقتصاد ایران در فضایی آزاد حرکت کند و به عبارت بهتر، تنظیم بازار با سازوکارهای خود بازار صورت پذیرد، طبیعتاً مهار قیمت برق برعهده دولت نبود و دولتمردان مجبور نبودند با هر بار افزایش تورم، ششگاف قیمت تکلیفی برق و قیمت تمام‌شده آن برای تولیدکننده را از بودجه عمومی پرداخت کنند.

درآمدهای مالیاتی در سال آینده ۸۳۸ همت و درآمدهای نفتی ۶۰۳ همت پیش‌بینی شده است

سبقت مالیاتی در بودجه ۱۴۰۲

ایمان ولی‌پور

ایمیل: IvanKaramazof@yahoo.com

تحریم‌های نفتی سال‌های گذشته، این توفیق اجباری را برای اقتصاد ایران به همراه داشته که از غلظت نفتی بودجه دولت کم کند و در عوض به درآمدهای مالیاتی، پر و بال بیشتری دهد. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، درآمدهای مالیاتی به بیش از ۸۳۸ هزار میلیارد تومان رسیده است که نسبت به بودجه سال جاری، رشد ۵۹ درصدی را نشان می‌دهد. سهم مالیات اشخاص حقوقی در لایحه بودجه سال آینده، ۲۹۶ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که در مقایسه با بودجه امسال با رقم ۱۳۳ هزار میلیارد تومان، ۱۲۲ درصد افزایش داشته است. بدین ترتیب، میزان درآمدهای مالیاتی دولت در سال آینده در حالی ۵۹ درصد افزایش یافته که سهم مالیات اشخاص حقوقی ۱۲۲ درصد، مالیات واردات ۶۷ درصد و مالیات بر درآمد ۴۵ درصد رشد داشته است. سقف کلی لایحه بودجه نیز با رقم ۲۵۶۱ هزار میلیارد تومان بسته شده است که نسبت به سال جاری، ۱۵۰۲ هزار میلیارد تومان معادل ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده است. دولت سیزدهم در حالی با حدود یک ماه تاخیر، لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را در روز چهارشنبه هفته گذشته تقدیم مجلس کرده که همچنان تکلیف برنامه هفتم توسعه به عنوان یک سند بالادستی در بررسی بودجه سال آینده مبهم و نامشخص است. مطابق آیین‌نامه داخلی مجلس، دولت باید تا پایان خردادماه ۱۴۰۰، لایحه برنامه هفتم توسعه را به مجلس می‌فرستاد، با وجود تمدید یک‌ساله زمان برنامه ششم توسعه و فرصت بیشتر دولت برای تدوین و ارائه برنامه هفتم توسعه اما این اتفاق باز هم رخ نداد تا تداخل بررسی لویاح بودجه سال ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه در مجلس، به چالش جدید پاستنور و بهارستان بدل شود. با این حال، «براهیم ریسی» روز چهارشنبه در زمان تقدیم لایحه بودجه، این نوبد را به نمایندگان داد که «ان‌شاءالله بزودی برنامه هفتم توسعه هم تقدیم مجلس می‌شود.»

رشد ۵۹ درصدی درآمد مالیاتی

رشد ۴۰ درصدی سقف بودجه، رشد ۵۹ درصدی درآمدهای مالیاتی دولت، دو سال افزایش سن بازنشستگی، ثابت ماندن میزان یارانه و افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارکنان دولت از جمله اعداد و ارقام مهم بودجه سال آینده است. درآمدهای مالیاتی در لایحه پیشنهادی دولت با رشد

۵۹ درصدی به بیش از ۸۳۸ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. برای بزرگی این عدد کافی است به میزان درآمدهای مالیاتی در بودجه سال‌های گذشته نگاه کنیم که در بودجه سال ۱۴۰۰ معادل ۳۲۵ هزار میلیارد تومان و در بودجه سال ۱۴۰۱ معادل ۵۲۶ هزار میلیارد تومان بوده است. همچنین مقایسه میزان درآمدهای مالیاتی با درآمدهای نفتی، سبقت مالیات از طلای سیاه در بودجه سال ۱۴۰۲ را نشان می‌دهد. میزان درآمدهای نفتی در لایحه بودجه سال آینده حدود ۶۰۳ هزار میلیارد تومان و میزان درآمدهای مالیاتی بیش از ۸۳۸ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. بنابراین سهم نفت از منابع عمومی بودجه ۳۰٫۳ درصد اما سهم مالیات از بودجه به ۴۲٫۲ درصد رسیده است. از نظر عددی نیز مالیات با رقم ۲۳۵ هزار میلیارد تومان، درآمد و عایدی بیشتری نسبت به نفت برای دولت ایجاد خواهد کرد.

براساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، مجموع درآمدهای مالیاتی ۸۳۸ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. از این رقم سهم مالیات اشخاص حقوقی ۲۹۶ هزار میلیارد تومان، مالیات بر درآمد ۱۲۲ هزار میلیارد تومان، مالیات بر ثروت ۳۷ هزار میلیارد تومان، مالیات بر واردات ۱۲۹ هزار میلیارد تومان و مالیات بر کالاها و خدمات ۲۵۲ هزار میلیارد تومان تعیین شده است. بالاترین سهم در تأمین درآمدهای مالیاتی به مالیات اشخاص حقوقی تعلق دارد و مالیات بر کالا و خدمات، مالیات بر واردات، مالیات بر درآمدها و نهایتاً مالیات بر ثروت در مراتب بعدی قرار دارند. همانطور که گفته شد، سهم مالیات اشخاص حقوقی، ۲۹۶ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که در مقایسه با سال جاری (با رقم ۱۳۳ هزار میلیارد تومان)، ۱۲۲ درصد رشد داشته است. مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی یا همان شرکت‌های خصوصی نیز ۲۵۸ هزار میلیارد تومان است که ۸۷ درصد از مالیات اشخاص حقوقی را در بر دارد. در این سرفصل، مالیات شرکت‌های دولتی ۲۰ هزار میلیارد تومان و مالیات علی‌الحساب اشخاص حقوقی دولتی (وصول ماهانه یک دوازدهم رقم) ۱۴ هزار میلیارد تومان تعیین شده است. همچنین مالیات نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی ۱٫۴ هزار میلیارد تومان و مالیات شرکت‌های وابسته به آستان قدس رضوی ۲۹۴ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

سهم مالیاتی بخش‌های مختلف

سهم مالیات بر درآمدها نیز ۱۲۲ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که

بیداد تورم در سال ۲۰۲۳، جلوی توسعه فناوری را می‌گیرد

سال سخت استارت‌آپ‌ها

رتبه بیست و دوم در سال گذشته میلادی قرار گرفته است. سнгаپور در گزارش‌های استارت‌آپ بلینک در سه سال گذشته به عنوان شگفتی‌ساز توسعه اکوسیستم استارت‌آپی دیده شده است. این موسسه تحقیقاتی در گزارش خود از اکوسیستم استارت‌آپی در سال ۲۰۲۲ نوشته است: امتیاز چین در سال گذشته ۱۰ درصد از سнгаپور بیشتر بوده، اما در سال ۲۰۲۲ تنها سнгаپور این فاصله را پر کرده بلکه امتیاز آن ۱۳ درصد از چین بیشتر شده است. در مجموع، باتوجه به احتمال بروز تورم بالا در اقتصادهایی مثل ایالات متحده آمریکا باید دید در سال ۲۰۲۳ تلاش کشورها برای توسعه هر چه بیشتر اکوسیستم استارت‌آپی به کجا می‌رسد! باید دید نوسان در اقتصاد کلان کشورهایی مثل سнгаپور به چالشی برای توسعه بیشتر اکوسیستم استارت‌آپی در این کشورها تبدیل می‌شود یا نه. همچنین گزارش سالانه استارت‌آپ ژنوم از اکوسیستم استارت‌آپی جهان در سال ۲۰۲۲ نشان می‌دهد اگرچه پاندمی کووید-۱۹، قرنطینه و خانه‌نشینی متعاقب آن در سال گذشته میلادی ضررهای هنگفتی را به اکوسیستم استارت‌آپی جهان تحمیل کرد، اما در نهایت باعث شکوفایی بخش‌ها و زیرمجموعه‌های مختلفی شد. بدین ترتیب، شیوع کووید-۱۹ باعث ترویج بیشتر فرآندهای دیجیتالی و آنلاین در جهان شد؛ تا جایی که به گواه آمارها در طول دو سال گذشته، روند رشد شرکت‌های تکنولوژی بیشتر از شرکت‌های غیر تکنولوژی بوده است. آخرین گزارش وب‌سایت معتبر استارت‌آپ ژنوم از وضعیت اکوسیستم استارت‌آپی جهان در سال ۲۰۲۲ هم این موضوع را تأیید کرده و نشان می‌دهد که شرکت‌های تکنولوژی در دوران همه‌گیری تا ۲٫۳ برابر بیشتر از شرکت‌های غیرتکنولوژی رشد کرده‌اند. از سوی دیگر، در حالی که حدود

در مقایسه با سال جاری (با رقم ۸۴ هزار میلیارد تومان)، رشد ۴۵ درصدی را نشان می‌دهد. در حوزه مالیات بر درآمدها، مالیات بخش کارکنان بخش عمومی ۳۰۰۹ هزار میلیارد تومان، مالیات بخش کارکنان بخش خصوصی ۳۹۶ هزار میلیارد تومان، مالیات مشاغل ۴۱٫۲ هزار میلیارد تومان، مالیات مستغلات ۹٫۱ هزار میلیارد تومان، مالیات‌های متفرقه درآمد ۸۹۰ میلیارد تومان و معافیت مالیاتی (جمعی-خرجی) ۲۰۰ میلیارد تومان تعیین شده است.

همچنین میزان مالیات بر ثروت ۳۷ هزار میلیارد تومان در بودجه سال آینده پیش‌بینی شده است که نسبت به سهم ۲۷ هزار میلیارد تومانی سال جاری، ۳۷ درصد افزایش داشته است. در بخش مالیات بر ثروت، مالیات بر ارث ۳ هزار و ۲۶۸ میلیارد تومان، مالیات نقل و انتقال سهام ۹ هزار و ۱۶۱ میلیسارد تومان، مالیات نقل و انتقال املاک ۷ هزار و ۸۲۳ میلیارد تومان، مالیات بر واحدهای مسکونی گران‌قیمت ۷۰۶ میلیارد تومان، مالیات بر عنوان خودروهای سواری و وانت دو کابین دارای شماره انتظامی شخصی گران‌قیمت ۷ هزار میلیارد تومان و درآمد حاصل از مالیات بر واحدهای مسکونی خالی از سکنه ۲ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. رقم مالیات واردات نیز در لایحه بودجه ۱۴۰۲ معادل ۱۲۹ هزار میلیارد تومان تعیین شده که نسبت به سال جاری (با رقم ۷۷ هزار میلیارد تومان)، ۶۷ درصد رشد داشته است. در بخش مالیات بر واردات حقوق ورودی سایر کالاها (موضوع بند ب ماده ۱۵ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی) ۸۹٫۳ هزار میلیارد تومان، حقوق ورودی خودرو ۳۱٫۹ هزار میلیارد تومان و حقوق ورودی واردات گوشی‌های موبایل ساخته‌شده خارجی با قیمت بیش از ۶۰۰ دلار (بند ب تبصره ۷) هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

مالیات کالاها و خدمات هم در بودجه سال آینده معادل ۲۵۲ هزار میلیارد تومان تعیین شده که در مقایسه با رقم ۲۰۲ هزار میلیارد تومانی در بودجه امسال به میزان ۲۴ درصد رشد داشته است. مالیات بر فروش فرآورده‌های نفتی نیز ۷ هزار میلیارد تومان، عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور ۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان، مالیات بر فروش سیگار ۶ هزار و ۲۸۰ میلیارد تومان، مالیات بر نقل و انتقال خودرو ۱۳ هزار میلیارد تومان و مالیات بر ارزش افزوده ۱۵۹۵ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است.

۹۰ درصد استارت‌آپ‌های موجود در هشت اکوسیستم برتر استارت‌آپی آمریکا به طور کامل شکست خوردند، تنها ۱٫۵ درصد آنها (با حدود ۱۵ درصد از آنها) که نجات پیدا کرده‌اند) توانسته‌اند یک خروج موفق ۵۰ میلیون دلاری را تجربه کنند.

وقتی اولین گزارش سالانه استارت‌آپ ژنوم از اکوسیستم استارت‌آپی جهان در سال ۲۰۱۲ میلادی منتشر شد، دنیای کارآفرینی بسیار کوچک‌تر از امروز بوده به طوری که شش مرکز نوآوری از ۱۰ مرکز برتر آن در ایالات متحده آمریکا قرار داشت و تنها یک شهر آسیایی یعنی بنگلور هندوستان توانسته بود به جمع ۲۰ مرکز نوآوری برتر جهان راه پیدا کند. در آن زمان چهار اکوسیستم استارت‌آپی در مجموع میزبان ۹ تک‌شاخ بودند؛ یعنی استارت‌آپ‌هایی که ارزشی بیش از یک میلیارد دلار داشته‌اند. در آن سال تقریباً دو سوم تأمین مالی و سرمایه‌گذاری‌های اولیه روی استارت‌آپ‌ها، در منطقه شمال آمریکا متمرکز بودند. در همان سال شرکت تحقیقاتی و آماری استاتیستا (Statista) اعلام کرد که ارزش کل بازار جهانی نرم‌افزار حدود ۳۵۰ میلیارد دلار بود و تنها یک شرکت تکنولوژی در فهرست مجله معتبر فورچون از ۵۰ شرکت بزرگ جهان قرار داشت. حالا بعد از گذشت ۱۰ سال همه چیز به کلی تغییر کرده است؛ به طوری که میزان تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌ها تا ۱٫۶۵ تریلیون دلار رسیده و هزار و ۲۲۷ استارت‌آپ تک‌شاخ در جهان وجود دارند. با این وجود، گزارش سالانه استارت‌آپ ژنوم نشان می‌دهد که اقتصاد آینده در گروی رشد اکوسیستم استارت‌آپی است؛ به طوری که برای اولین بار در سال ۲۰۲۳، بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی کشورها از طریق کسب و کارهای دیجیتالی به دست خواهد آمد.

بانک نامه

عرضه ربع سکه در بورس آغاز شد

نوسان سکه در کانال ۲۱ میلیونی

هر قطعه سکه بهار آزادی طرح جدید با ۱۰۰ هزار تومان کاهش در روز شنبه نسبت به پنجشنبه هفته گذشته با قیمت ۲۱ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان معامله شد. براساس نرخ‌های اعلامی اتحادیه صنف فروشندگان و سازندگان طلا، جواهر، نقره و سکه تهران، سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم با ۱۰۰ هزار تومان افزایش قیمت نسبت به روز کاری قبل با رقم ۲۰ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان خریدوفروش شد همچنین نیم‌سکه ۱۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان، ربع‌سکه ۷ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان قیمت خورد. در بازار طلا نرخ هر گرم طلای ۱۸ عیار به یک میلیون و ۹۲۴ هزار تومان و قیمت هر مثقال طلا به ۸ میلیون و ۳۳۵ هزار تومان رسید. بهای هر انس طلا در بازارهای جهانی نیز یک هزار و ۹۲۳ دلار و ۳ سنت اعلام شد. همچنین نرخ هر اسکناس دلار آمریکا در صرافی‌های بانکی ۳۰ هزار و ۶۹۳ تومان و هر یورو ۳۳ هزار و ۱۸۱ تومان معامله شد و نرخ دلار و یورو نسبت به روز کاری قبل ثابت ماند. نرخ خرید هر اسکناس دلار در بانک‌ها و صرافی‌های بانکی ۳۰ هزار و ۴۱۶ تومان و نرخ فروش آن ۳۰ هزار و ۶۹۳ تومان اعلام شد. نرخ خرید هر اسکناس یورو به ۳۲ هزار و ۸۲۸ تومان و نرخ فروش آن به ۳۳ هزار و ۱۸۱ تومان رسید. گفتنی است عرضه ۵۰۰ هزار قطعه سکه طلای ربع بهار آزادی از دیروز آغاز و به مدت سه روز کاری انجام می‌شود و خریداران می‌توانند پنج روز کاری بعد از خرید سکه در بورس، به خزانه بانک‌های عامل مراجعه کرده و با ارائه اسناد مربوط به بورس، به صورت فیزیکی معادل سکه‌های خریداری‌شده را تحویل بگیرند. تمامی اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال دارای کد ملی می‌توانند حداقل یک قطعه و حداکثر پنج قطعه سکه طلای ربع بهار آزادی را خریداری کنند.

رئیس بانک مرکزی در نشست با اقتصاددانان:

مهار تورم، سیاست اصلی بانک مرکزی است

رئیس کل بانک مرکزی، مهار تورم را سیاست اصلی و محوری بانک مرکزی در دوره جدید اعلام کرد و گفت سیاست فعال پولی و بانکی را در این دوره عملیاتی می‌کنیم بر همین اساس، برای مهار تورم نیز کنترل تقاضاها از ناحیه نقدینگی و خلق پول در کنار عوامل تاثیرگذار سمت هزینه در دستور کار جدی بانک مرکزی قرار دارد. طبق اعلام بانک مرکزی، «محمدرضا فرزین» در نشست هم‌اندیشی با اقتصاددانان بر انضباط‌بخشی پولی، تنظیم رابطه دولت با بانک مرکزی، اجرای دقیق سیاست تثبیت نرخ ارز در سامانه نیما و استفاده بهینه از ابزارهای پولی برای مهار تورم و نقدینگی تاکید و اظهار کرد: مدیریت انتظارات تورمی و جلب اعتماد مردم در جامعه، یکی از شاخص‌های مهم در موفقیت هر برنامه اقتصادی محسوب می‌شود که در این زمینه همکاری و همکاری همه دستگاه‌ها و صاحب‌نظران قطعا می‌تواند ما را در رسیدن به اهداف پیش‌بینی‌شده یاری رساند.

رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه حفظ ارزش پول ملی و کنترل تورم از جمله رسالت‌های اصلی تمام بانک‌های مرکزی است، تصریح کرد: این بانک در چارچوب سیاست تثبیت، سیاستگذاری و اقدام می‌کند و در این راستا، قطعا اقتدار بانک مرکزی در حوزه‌های تخصصی پولی و بانکی احیا و عملیاتی خواهد شد. او حمایت از تولید و اشتغال آفرینی را مورد تاکید قرار داد و افزود: تامین مالی سرمایه در گردش مورد نیاز واحدها و بنگاه‌های تولیدی از اولویت‌های مهم بانک مرکزی است؛ البته تامین مالی بلندمدت واحدهای تولیدی و اقتصادی را باید به بازار سرمایه و تخصصی مربوطه محول کرد تا از ابزارهای مالی دیگر نیز در این زمینه استفاده شود. «فرزین» همچنین با تاکید بر اجرای سیاست اصلاح نظام بانکی و تنظیم برنامه پولی متناسب با شرایط کنونی گفت: تخصصی کردن و تفکیک بانک‌ها در قالب بانک‌های توسعه‌ای، تخصصی و تجاری به همراه تدوین مقررات و ضوابط مجزا برای هر گروه از این بانک‌ها، یکی از ضرورت‌های اصلاح نظام بانکی به شمار می‌رود. وی نظارت دقیق بر عملکرد شبکه بانکی، کنترل مقادری ترازنامه و اضافه برداشت‌ها، تسهیلات‌دهی هدفمند، کنترل نقدینگی، چگونگی مصرف اعتبارات در شبکه بانکی و برخورد با بانک‌های ناتراز را ناسالم را از ضرورت‌های مهم برشمرد و تصریح کرد: بانک مرکزی در این راستا قطعا به صورت فعالانه و تخصصی ورود خواهد کرد تا علاوه بر دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده، هدایت هدفمند تسهیلات بانکی به سمت تولید و خدمات مولد هم به صورت هوشمند عملیاتی شود. رئیس شورای پول و اعتبار با تاکید بر اصلاح نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات بانکی برای کنترل تورم افزود: نظارت قوی بر حسن اجرای قوانین و بخشنامه‌های مربوطه بانک مرکزی به منظور انسجام‌بخشی در شبکه بانکی و جلوگیری از تخلفات احتمالی، مهمترین اولویت بانک مرکزی است.

رئیس کل بانک مرکزی همچنین در این نشست، اجرای سیاست تثبیت نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی در سامانه نیما برای واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات تولید را به منظور ثبات‌بخشی به بازار ارز و کاهش انتظارات تورمی مورد تاکید قرار داد و گفت: این سیاست که ابعاد گوناگون آن مورد بحث و بررسی قرار گرفته است، با جدیت تمام در بخش‌های مختلف دنبال خواهد شد. با رفع برخی نواقص بازار متشکل ارزی، آن را در قالب بازار مبادله ارزی تقویت می‌کنیم. در تلاشیم علاوه بر تامین نیازهای ارزی بخش کالاهای اساسی و مواد اولیه و تجهیزات تولید که از طریق سامانه نیما تامین می‌شود، دیگر نیازهای ارزی مردم را که مشتمل بر ۴۰ ردیف است، در بازار مبادله ارزی تامین شود.

رئیس کل بانک مرکزی در پایان ضمن تاکید بر ضرورت تعامل با صاحب‌نظران اقتصادی گفت که از نظرات خبرگان و متخصصان بانکی در تدوین برنامه‌ها و اصلاح نظام بانکی قطعا استفاده خواهد شد. اقتصاددانان و صاحب‌نظران اقتصادی حاضر در این جلسه نیز دیدگاه‌های خود در حوزه سیاست‌های پولی و ارزی را مطرح کردند و در زمینه موضوعاتی اعم از استفاده بهینه از سیاست‌های پولی و بانکی، اجرای دقیق سیاست تثبیت نرخ ارز برای استقرار ثبات در بازار ارز، اصلاح نظام بانکی، مدیریت انتظارات تورمی، رفع ناترازی بانک‌ها، اعمال حکمرانی پولی، تطبیق نقشه ارزی و تجاری به بحث و تبادل نظر پرداختند. در این جلسه فرهاد نیلی، محمدرضا رنجبرفلاح، عباس معمارنژاد، تیمور رحمانی، سیدمحمدمحمدادی سوسنجانی، وحید شقاقی، شاپور محمدی، سیداحمدرضا جلالی نائینی، حمید زمان‌زاده، محمد شیرجیان، احمد مجتهد، عادل پیغامی، محسن یزدان‌پناه و حسین درودیان حضور داشتند.

نامطلوب شدن استقراض از سوی آن دسته از فقرای شهری می‌شود که می‌خواهند به ساخت یا بهسازی مسکن بپردازند. این مردم احتمالا از بازپرداخت اقساط ماهانه ناتوان هستند یا ممکن است به دلیل کل بهره پرداختی بابت مبلغ اصلی قرض‌شده، از استقراض منصرف شوند. بدین ترتیب، کاهش دادن نرخ‌های بهره می‌تواند دسترسی‌پذیرتر شدن تامین مالی مسکن، ارزان شدن و جذاب‌تر شدن آن شود. دولت‌ها باید در حوزه تامین مالی مسکن کم‌درآمدها حتما نظام تامین مالی مسکن قوی و چندمنظوره در اختیار داشته باشند. این نظام تامین مالی می‌تواند پکیچی از انواع روش‌های تامین مالی با ویژگی‌های دسترسی به سرمایه برای سرمایه‌گذاری، سادگی، انعطاف‌پذیری و سرعت پرداخت و در عین حال همراه با نرخ‌های بهره پایین باشد. توانمندکردن فقرا و خانه‌اولی‌ها برای دسترسی به مسکن در استطاعت در سه مدل «اجاره ارزان، اجاره به شرط تملیک و خرید خانه اول»، چهارمین سیاستی است که به اجرا درآمد. در سیاست‌های منبج از راهبرد توانمندسازی، چهار اقدام مهم از سوی دولت‌ها در دستور کار قرار می‌گیرد. «اجاره به شرط تملیک در راستای گسترش و توسعه دسترسی به منابع مالی مسکن»، «بسط حقوق مالکیت، بسط تامین مالی، وام‌های مسکن و سهمیه‌بندی یارانه‌ها»، «تدارک زیرساخت‌های توسعه زمین‌های مسکونی، قانونگذاری توسعه زمین و مسکن» و «سازماندهی صنعت ساختمان‌ساز»، یک چارچوب مناسب نهادی برای اداره بخش مسکن در اختیار دولت‌ها قرار خواهد داد. این راهبرد در نهایت منجر به کاهش نقش دولت و دخالت مستقیم آن، نگاه کلان به مسکن به عنوان بخشی از اقتصاد، افزایش دسترسی به مسکن و توجه به ابتکارات دولت‌های محلی در این بخش می‌شود. همچنین می‌تواند از طریق افزایش توان اقتصادی شهروندان از مسیر فعال‌سازی اقتصادی و افزایش فرصت‌های شغلی و درآمد، کمک‌های دولتی همچون معافیت‌های مالیاتی و یارانه‌های هدفمند و دیگر مشوق‌ها شهروندان را در تامین مسکن توانمند سازد.

«مسکن مقرون به صرفه یا در استطاعت»، سیاست پنجمی است که در کشورها اجرا شد و به معنای واحدهای مسکونی است که برای افرادی با درآمد متوسط، مقرون به صرفه تلقی می‌شود. مسکن در استطاعت با دو معیار مهم در حوزه مسکن ملکی و استیجاری قابل ارزیابی است. در حوزه استیجار اگر نسبت هزینه اجاره ماهانه به درآمد ماهانه خانوارهای مستاجر از ۳۰درصد بیشتر باشد، یعنی دولت نتوانسته زمینه دسترسی خانوارها به مسکن در استطاعت را فراهم کند. در حوزه مسکن ملکی نیز اگر متوسط قیمت مسکن بر متوسط ناخالص درآمد سالانه خانوار از عدد ۵ بزرگ‌تر باشد، به معنای قرار داشتن بازار مسکن آن جامعه در وضعیت فراخطرناک است و به منزله عدم‌توانایی جدی یاد می‌شود.

ساخت واحدهای مسکونی دولتی شده و بنابراین از فعالیت در سطوح بالاتر اقتصادی بازمانده و همین موضوع منجر به نابسامانی بیشتر در معیشت و وضعیت اقتصادی افراد و به طور غیرمستقیم باعث بدتر شدن شرایط در بازار مسکن به لحاظ دسترسی گروه‌های کم‌درآمد به مسکن مناسب و در استطاعت می‌شد.

سیاست دوم، در قالب تامین «زمین آبی و خدمات آبی»، پیاده‌سازی شد. دولت‌ها بعد از ۱۹۷۰ سیاست‌های خود برای تامین مسکن کم‌درآمدها را از مداخله مستقیم در ساخت مسکن‌های دولتی به مسیر واگذاری زمین بدون خدمات (خام) هدایت کردند؛ تا با مشارکت مردم و انتقال تدریجی خدمات در طول زمان، سکونت‌پذیر شود. اما این هم جواب نداد چون حداقل ۲۰درصد جمعیت فقیر و کم‌درآمد نتوانسته و نمی‌توانند در این مسیر، خانه‌دار شوند.

«تامین مالی بخش مسکن و متقاضیان»، به عنوان سومین سیاست تامین مسکن کم‌درآمدها به اجرا درآمد. این سیاست بعد از آنکه دولت‌ها به این موضوع پی بردند که دو سیاست اول چندان موفقیت‌آمیز نبوده و همه گروه‌های کم‌درآمد را در طرح‌های تامین مسکن پوشش نمی‌داده است به اجرا درآمد. در قالب این سیاست که همچنان به عنوان یک سیاست مهم، مقدماتی و مکمل در کشورهای توسعه‌یافته اجرا می‌شود، چند اقدام اصلی از سوی دولت‌ها برای تامین مسکن گروه‌های کم‌درآمد عملیاتی شد. از جمله آنها می‌توان به ارائه وام‌های مسکن از سوی بانک‌های دولتی و نهادهای دست‌اندرکار در تامین مالی مسکن تحت مالکیت دولت برای افزایش توان مالی خانوارهای کم‌درآمد شهری و ورود آنها به عنوان تقاضای موثر به بازار یاد کرد. با توجه به محدودیت بانک‌های دولتی، بانک‌ها و موسسه‌های مالی خصوصی در اکثر کشورهای در حال توسعه، اولین منبع برای تامین مالی رسمی مسکن محسوب می‌شوند. هر چند عمده این بانک‌ها عملا به ارائه خدمات برای گروه‌های با درآمد متوسط و زیاد می‌پردازند. با وجود این- واقعیت چنین نهادهایی دارای قابلیت بالقوه‌ای هستند که می‌توانند با جابه‌جا کردن حوزه کار خود از مشتریان با درآمد متوسط و زیاد به سمت عامه مردم سهم مهمی در تامین مالی خانوارهای فقیر داشته باشند. یکی از راه‌هایی که از طریق آن حکومت‌ها می‌توانند چنین نهادهایی را به این‌ کار ترغیب کنند، صندوق‌های تضمین وام است. کاهش دادن نرخ‌های بهره از دیگر فعالیت‌ها در این بخش است. دولت‌ها دریافتند اگر قرار باشد تعداد بیشتری از مردم فقیر به منابع مالی مسکن دسترسی پیدا کنند، هزینه دسترسی به این منابع باید به کمترین میزانی که منطبق با اصول صحیح مالی و اقتصادی باشد تقلیل پیدا کند. نرخ‌های بهره در زمره هزینه‌های تامین مالی مسکن هستند و زیاد بودن نرخ‌های بهره اعمال‌شده از طرف موسسات تامین مالی مسکن در کشورهای در حال توسعه باعث دشوار شدن و

فرصت امروز: مرکز پژوهش‌های مجلس در یک گزارش به بررسی «رویکردهای جهانی سیاستگذاری در حوزه تامین مسکن با تاکید بر گروه‌های کم‌درآمد» پرداخت و سیاستگذاری مسکن را در پنج دسته «سیاست ساخت مسکن»، «سیاست تامین مالی مسکن»، «سیاست زمین و خدمات»، «سیاست توانمندسازی» و «سیاست مسکن مقرون به صرفه یا در استطاعت» بررسی کرد. به گفته مرکز پژوهش‌ها، برخی از این سیاست‌ها محصول نقد تجارب گذشته و گروهی دیگر در اثر تغییر در نگرش‌های گذشته ابداع شده‌اند، اما نکته مهم این است که هر کدام از آنها در زمان خاص و مکانی معین، توانایی حل مشکل مسکن و بهبود اوضاع را داشته‌اند.

سیاست اول که بعد از جنگ جهانی دوم به اجرا درآمد، سیاست «خانه‌سازی مستقیم دولت» است. در دوره اول توسعه سیاست‌های مسکن که تقریبا پس از جنگ جهانی دوم آغاز شد و تا اوایل دهه ۱۹۷۰ که بانک جهانی وارد حوزه مسکن شد، ادامه یافت، تاکید بر ساخت مسکن یا به عبارتی رویکرد مسکن عمومی بود. این رویکرد به نوعی از مدل توسعه‌یافته کشور انگلیس گرفته شده بود. مشکل این رویکرد در آن زمان، کمبود منابع بود و در صورت تامین نشدن منابع، ساخت مسکن تنها برای کارمندان دولت و نظامیان صورت می‌گرفت. حتی اگر امکان ساخت واحدهای مسکونی فراهم می‌شد، گروه‌های کم‌درآمد و فقیر، از عهده پرداخت اجاره‌بها برنمی‌آمدند. حتی با پرداخت یارانه بسیار قابل توجهی به این گروه‌ها، همچنان در بیشتر موارد، امکان توانایی پرداخت هزینه‌های این واحدهای مسکونی وجود نداشت. در سال ۱۹۷۶، در اعلامیه کمیسیون اسکان بشر به موفقیت‌آمیز نبودن و در واقع شکست مداخله مستقیم دولت‌ها در ساخت مسکن برای کم‌درآمدها، اشاره شد. در این اعلامیه گفته شد که تمام حکومت‌ها به این نکته رسیده‌اند که سیاست تولید مستقیم مسکن توسط دولت از نظر کمی و نیز میزان پذیرفته شدن و تناسب با نیازها دارای محدودیت جدی است. این سیاست بنا بر چهار علت عمده به عنوان سیاستی ناکارآمد و ناموفق معرفی شد. اول آنکه هزینه تامین این واحدها از توان گروه‌های زیادی از کم‌درآمدها خارج بود. نکته دوم آنکه با توجه به محدودیت سرمایه و منابع دولتی و بوروکراسی بالا عملا دولت‌ها موفق به اجرای موفقیت‌آمیز این برنامه متناسب با هدف تعیین‌شده نبودند. از سوی دیگر این مداخلات مستقیم در نهایت منجر به محدود شدن فعالیت‌های بخش خصوصی در حوزه تامین مسکن از یکسو و رکود تولید و ساخت مسکن از سوی سازنده‌های غیردولتی می‌شد. همچنین دولت‌ها به جای آنکه از منابع مالی در اختیار خود برای ایجاد سطوح بالای رشد اقتصادی، تامین رفاه و همچنین تحقق درآمدهای سرانه مناسب برای شهروندان استفاده کنند ناچار به استفاده از این منابع برای

مراقب شگرد دلالان و فروشندگان مسکن باشید

خودنمایی نرخ‌های کاذب در بازار مسکن

عرضه شده به بازار مسکن شهر تهران از نوع بزرگ متراژ هستند که در شمال و غرب تهران قرار دارند و ماه‌هاست بدون مشتری مانده‌اند. با این حال، مشاوران املاک می‌گویند که بعضی فروشندگان در هفته‌های اخیر، نرخ‌ها را افزایش داده‌اند.

در بعضی آگهی‌های ملکی، جملات عجیبی دیده می‌شود؛ مثلا در یک آگهی فروش آپارتمان که قیمت هر متر مربع آن ۸۰ میلیون تومان درج شده، آمده است: «این آپارتمان بعد از عید به متری ۱۲۰ میلیون تومان می‌رسه»! سوال این است که اگر قرار است در عرض کمتر از دو ماه، قیمت این خانه متری ۴۰ میلیون تومان بالا برود، به چه دلیلی فروشنده الان قصد فروش دارد و صبر نمی‌کند تا دو ماه دیگر به سود هنگفت برسد؟ ایجاد اضطراب از طریق تورم آتی معمولا شگردهی است که فروشندگان و دلالان از آن استفاده می‌کنند. در هفته‌های اخیر هم به نظر می‌رسد رشد تورم القایی در بازار مسکن شهر تهران بسیار بیش از تورم واقعی شده است. نرخ‌های پیشنهادی بعضا تا ۲۰ درصد رشد داشته؛ در حالی که قیمت معاملات در آذرماه فقط ۲٫۹ درصد افزایش پیدا کرده است.

همچنین در آذرماه واحدهای با سطح قیمتی ۳۰ تا ۳۵ میلیون تومان در هر متر مربع، رتبه اول فراوانی را در معاملات مسکن شهر تهران به خود اختصاص داده‌اند و ۵۲ درصد خرید و فروش‌ها با قیمتی کمتر از میانگین قیمت متوسط شهر تهران انجام شده است. اگرچه براساس آمار بانک مرکزی، متوسط قیمت هر متر خانه در تهران به ۴۸ میلیون تومان

خبرنامه

پاسخ خاندوزی به نامه عشقی

عرضه خودرو در بورس ادامه یابد

وزیر اقتصاد با تاکید بر اینکه سیاست این وزارتخانه حمایت از سرمایه‌گذاران و افزایش شفافیت است، دستور داد با توجه به مصوبه شورای عالی بورس و عدم دریافت مصوبه از سایر نهاده‌ا، عرضه خودرو در بورس کالا طبق روال گذشته ادامه یابد.

«سیداحسان خاندوزی»، وزیر اقتصاد در پاسخ به نامه «مجید عشقی»، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار درخصوص تعیین تکلیف ادامه پذیرش و عرضه خودروهای جدید در بورس کالا، اعلام کرد: سیاست وزارت امور اقتصادی و دارایی حمایت از سرمایه‌گذاران و افزایش شفافیت است. «خاندوزی» در این نامه تاکید کرد: با توجه به مصوبه شورای عالی بورس و اوراق بهادار و عدم دریافت مصوبه از سایر نهاده‌ا، عرضه خودرو در بورس کالا براساس مصوبه شورای عالی بورس طبق روال گذشته ادامه می‌یابد و در صورت دریافت هر درخواست از سوی سایر دستگاه‌ها و نهاده‌ا موضوع مجددا در شورای عالی بورس مطرح می‌شود.

دو روز قبل بود که «مجید عشقی»، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در نامه‌ای خطاب به وزیر اقتصاد نسبت به تصمیم اخیر شرکت خودروسازی ایران خودرو مبنی بر خروج دنا از بورس کالا، خواستار اقدام مناسب و فوری برای از بین بردن ابهامات عرضه و فروش خودرو در بورس کالا شد. به نوشته «عشقی»، تاکنون تنها ۳هزار و ۶۰۰ دستگاه انواع خودرو در بورس کالا مورد معامله قرار گرفته است و رانتی بیش از ۱۱ همت از بین رفته است؛ در حالی که این تعداد خودرو درصد بسیار کمی از کل تولید خودرو در کشور است که نسبت آن به کل تولید، رانت بیش از ۱۰۰ همت را در این بازار نشان می‌دهد. همچنین «امیرمهدی صبایی»، مدیر نظارت به بورس‌های سازمان بورس بر این موضوع تاکید کرد که عرضه دناپلاس در بورس لغو نشده و متقاضیان می‌توانند سفارش خود را مطابق آگهی عرضه ثبت کنند. گفتنی است در جلسه ۲۱ تیرماه ۱۴۰۱ شورای عالی بورس با موافقت وزیر صنعت، معدن و تجارت مقرر شد عرضه خودرو در بورس کالا صورت پذیرد که این فرآیند به صورت گام به گام در حال تکامل است و از ماه گذشته تاکنون با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و خودروسازان مبنی بر افزایش عرضه، روند رو به رشد آن ادامه دارد.

اتاق بازرگانی تهران بررسی کرد

کدام صنعت بیشترین رونق را دارد؟

اتفاق بازرگانی تهران در جدیدترین گزارش خود به بررسی وضعیت صنایع مختلف کشور از ابتدای دهه ۹۰ تا نیمه سال ۱۴۰۱ پرداخته است. در این گزارش آمده است: برآوردها نشان می‌دهد که شاخص کل تولید کارگاه‌های صنعتی کشور از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا نیمه سال ۱۴۰۱، با وجود برخی نوسانات در نهایت صعودی بوده است. سطح شاخص در فصل سوم سال ۱۳۹۸ برای نخستین بار از عدد ۱۰۰ (رقم پایه سال۱۳۹۵) بالاتر می‌رود. پس از آن در پاییز ۱۴۰۰، برای نخستین بار شاخص کل صنعت کشور از مرز ۱۲۰ عبور می‌کند و البته در تابستان امسال با رسیدن به عدد ۱۲۴ بالاترین عدد ثبت شده در این حوزه را نمایش می‌دهد. به این ترتیب هرچند وضعیت صنعت کشور در ۱۰ ساله گذشته، با تلاطم و رکود و رونق‌های متعدد رو به رو بوده، اما در نهایت در تابستان امسال به بالاترین سطح خود رسیده که نشان از حرکت صعودی در این حوزه دارد.

بررسی فصل به فصل وضعیت صنعت کشور نشان می‌دهد که در دوره‌های مختلفی رکود طولانی تجربه شده است. بیشترین ماندگاری رکود به دو سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ بازمی‌گردد و بیشترین شدت رکود نیز در حداقل‌ص تابستان ۱۳۹۷ تا تابستان ۱۳۹۸ به ثبت رسیده است.

در نیمه نخست سال جاری، در هر دو فصل بهار و تابستان، رشد صنعت کشور مثبت بوده است و آخرین چالش بزرگ در این حوزه با تابستان سال قبل و تحت تاثیر خاموشی برق صنایع باز می‌گردد. در نیمه نخست امسال به جز سه بخش، سایر حوزه‌های صنعتی کشور رشد مثبت را تجربه کرده‌اند. صنایع تولید سایر وسایل نقلیه، صنایع تولید سایر مصنوعات و صنایع نقلیه موتوری به ترتیب با رشد ۵۷، ۲۲ و ۲۱ درصد بالاترین سطح رشد را به خود اختصاص داده‌اند. صنایع چوب، آشامیدنی‌ها و فلزات اساسی نیز در این میان تولید پوشاک تقریبا رشدی نزدیک به صفر داشته و صنایع تولید چرم، فرآورده‌های دارویی و صنایع تولید مواد غذایی نیز سه صنعتی هستند که رشد منفی را به ثبت رسانده‌اند. در کنار آن، تمرکز صنعتی ایران نیز در چند بخش خاص بیش از سایرین است. بر این اساس محصولات شیمیایی، فلزات اساسی، صنایع وسایل نقلیه، مواد غذایی، محصولات کانی و تولید دارد، حدود ۸۰ درصد از ارزش افزوده صنعت ایران را به خود اختصاص داده‌اند و ۲۰ گروه دیگر، مجموعا ۲۰ درصد از سهم این عرصه را در اختیار دارند. از سویی دیگر، صنایع غذایی در بهار و تابستان امسال، برای دو فصل پی در پی رشد منفی را ثبت کرده‌اند؛ این در حالی است که صنایع آشامیدنی رونق قابل قبولی داشته‌اند. براساس گزارش اتاق بازرگانی تهران، محصولات کانی نیز پس از چهار فصل پی در پی رشد منفی، در تابستان امسال از رکود خارج شده است و صنایع شیمیایی و پوشاک نیز تجربه‌ای مشابه دارند.

فرصت امروز: بورس تهران پس از هفته‌های متمادی و پشت سر گذاشتن یک دوره افت طولانی که با عرضه‌های سنگین و شکل‌گیری صف‌های فروش همراه بود، وارد موج صعودی تازه‌ای شده است. سقف‌شکنی اخیر نم‌گرهای بورسی و ورود پول‌های حقیقی در هفته‌های گذشته از حال خوب بورس حکایت دارد. به طوری که بازدهی بورس در هفته گذشته از بازدهی دلار و سکه پیشی گرفت.
نم‌اگر اصلی بورس در حالی در هفته سوم زمستان، ۷۲ هزار و ۹۷۶ واحد بالاتر از هفته قبل خود ایستاد و بازدهی مثبت ۴۶ درصدی را به ثبت رساند که اسکناس دلار در این هفته به بازدهی ۲،۹۳ درصدی و سکه طلا به بازدهی ۴،۵۹ درصدی رسید. به موارات سبزیپوشی نم‌اگر اصلی و جولان آن در ابرکالال ۱۶ میلیون واحدی، نم‌اگر هم‌وزن بازار نیز در هفته گذشته نسبت به هفته قبل از آن، ۳۱ هزار و ۶۰۰ واحد بالاتر ایستاد و با رسیدن به سقف ۵۰۴ هزار واحد، بازدهی مثبت ۶،۵ درصد را بر جای گذاشت.

دولت در روز چهارشنبه هفته گذشته با حدود ۳۶ روز تاخیر بالاخره لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را به مجلس تقدیم کرد تا اعداد و ارقام مهمی که در سند بودجه سال آینده گنجانده شده و همچنین شائبه‌ها پیرامون توقف عرضه خودرو در بورس کالا، روند صعودی بورس را تحت تاثیر قرار دهد؛ روندی که باعث شد دماسنج اصلی تالار شیشه‌ای، آخرین روز معاملاتی هفته گذشته را برخلاف روزهای قبل در مدار منفی به پایان برساند و کام بورس‌بازان را تلخ نماید. روندی که در هفته جاری نیز ادامه پیدا کرد؛ به طوری که شاخص کل بورس در اولین روز از هفته پایانی دی بیش از ۸ هزار واحد معادل ۰،۵۵ درصد افت کرد و تا ارتفاع یک میلیون و ۶۴۳ هزار واحد عقب‌نشینی کرد. شاخص هم‌وزن اما با ۷۰۰ واحد افزایش و ثبت بازدهی اندک ۰،۱ درصدی در همان تراز ۵۰۴ هزار واحد باقی ماند.

واکنش منفی بورس به بودجه

شاخص کل بورس تهران در ساعات ابتدایی معاملات شنبه، سقوط چشمگیری داشت و تا یک میلیون و ۶۳۱ هزار واحد نیز عقب رفت، اما در ساعات پایانی، ترمز سقوط آن کشیده شد و توانست تا رقم یک میلیون و ۶۴۳ هزار واحد بایستد؛ ریزشی که می‌توان آن را واکنش منفی بازار به

بورس تهران، هفته پایانی دی ماه را با افت ۸ هزار واحدی آغاز کرد

تیغ بودجه بر گلولی بورس

ریزش بزرگان در بورس تهران

شاخص کل بورس تهران با کاهش ۸ هزار و ۳۶۶ واحد (۰،۵۵ درصد) به تراز یک میلیون و ۶۴۳ هزار واحد و شاخص هم‌وزن با ۷۰۰ واحد (۰،۱ درصد) افزایش به رقم ۵۰۴ هزار و ۹۰۵ واحد رسید. بیش از ۱۱ میلیارد و ۴۶۰ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۶۶ هزار و ۱۹۵ میلیارد ریال در بورس تهران دادوستد شد. گروه خودرو با ۷۸ هزار و ۷۰۴ معامله به ارزش ۸ هزار و ۲۴۴ میلیارد ریال در صدر گروه‌های بورسی نشست. همچنین گروه فلزات اساسی با ۴۵ هزار و ۶۱۸ معامله به ارزش ۴ هزار و ۳۹۴ میلیارد ریال، گروه شیمیایی با ۴۴ هزار و ۷۹۵ معامله به ارزش ۳ هزار و ۲۷ میلیارد ریال، گروه بانک‌ها با ۳۲ هزار و ۶۰۲ معامله به ارزش ۳ هزار و ۲۶۶ میلیارد ریال و گروه فرآورده‌های نفتی با ۲۸ هزار و ۵۹۹ معامله به ارزش ۲ هزار و ۶۷۲ میلیارد ریال در صدر برترین گروه‌ها قرار گرفتند. شرکت ملی صنایع مس ایران با ۹۷۵ واحد، توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه با ۱۸۹ واحد، سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی با ۱۴۷ واحد، بانک ملت با ۱۲۷ واحد و شرکت کالسیمین با ۱۲۵ واحد با بیشترین تاثیر مثبت و همچنین شرکت فولاد مبارک اصفهان با یک هزار و ۷۲۲ واحد، صنایع پتروشیمی خلیج فارس با یک هزار و ۶۰ واحد، پتروشیمی پردیس با ۸۸۷ واحد، توسعه معادن و فلزات با ۶۲۵ واحد و سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی با ۵۷۶ واحد با بیشترین تاثیر منفی بر شاخص کل همراه شدند.

در آن سوی بازار نیز شاخص کل فرابورس با کاهش ۸۸ واحدی به رقم ۲۰ هزار و ۹۴۴ واحد رسید. بیش از ۶ میلیارد و ۳۹۹ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۴۶ هزار و ۷۱۳ میلیارد ریال دادوستد شد. بانک دی با ۱۱ واحد، شرکت بهمن دیزل با ۵۶ واحد، شرکت پیش البرز با ۵ واحد، شرکت توزیع داروپخش با ۴ واحد و شرکت سرمایه‌گذاری توسعه و عمران استان کرمان با ۳ واحد بیشترین تاثیر مثبت را بر رشد شاخص داشتند. همچنین بیمه پاسارگاد با ۳۷ واحد، پتروشیمی زاگرس با ۱۷ واحد، پلیمیر آریا ساسول با ۱۶ واحد، آهن و فولاد غدیر ایرانیان با ۱۰ واحد و پالایش نفت شیراز با ۷ واحد با تاثیر منفی بر رشد شاخص همراه بودند.

بودجه ۱۴۰۲ تلقی کرد. در پایان معاملات شنبه، ۴۲۵ نماد رشد قیمت و ۲۲۴ نماد کاهش قیمت داشتند. به عبارتی، ۶۵ درصد بازار رشد قیمت و ۳۵ درصد بازار افت قیمت داشتند. ارزش خالص تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی بازار برای دومین روز کاری متوالی منفی شد و ۲۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد. بیشترین خروج پول حقیقی به سهام فولاد اختصاص داشت که ارزش تغییر مالکیت حقیقی به حقوقی آن ۲۸ میلیارد تومان بود. پس از فولاد، بزرگان بازار با خروج سرمایه حقیقی مواجه بودند و نمادهای خگستر، شستا، ورنا و خبهمن بیشترین خروج پول حقیقی را داشتند. در سوی دیگر، بیشترین ورود پول حقیقی به فرز اختصاص داشت و پس از آن نمادهای غدیس، وپست، درازک و وپاسار بیشترین ورود پول را داشتند.

نمادهای فولاد، فارس و شیدیس بیشترین تاثیر را در افت شاخص کل بورس و همچنین نمادهای فملی، میدکو و وبانک بیشترین تاثیر را بر رشد شاخص کل بورس به ثبت رساندند. در فرابورس نیز نمادهای پیاس، زاگرس و آریا بیشترین تاثیر کاهشده و نمادهای دی، خدیزل و پخش بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص کل فرابورس داشتند. در بین نمادهای پرتراکش بورس نیز خگستر بیشترین تراکش را داشت و شستا و شتران در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در فرابورس نیز نمادهای دی، کرمان و فرابورس پرتراکش‌ترین نماده‌ا بودند.

ارزش معاملات کل بازار سهام به ۱۰ هزار و ۵۶۳ میلیارد تومان رسید. ارزش معاملات اوراق بدهی در بازار ثانویه ۶۲۷ میلیارد تومان بود که ۶ درصد از ارزش کل معاملات بازار را در این روز شامل می‌شود. ارزش معاملات خرد سهام نیز با کاهش ۲۹ درصدی به نسبت روز معاملاتی قبل به رقم ۷ هزار و ۴۵۷ میلیارد تومان رسید. در معاملات شنبه، ۱۴۶ نماد صف خرید داشتند و ۲۲ نماد با صف فروش مواجه بودند. مجموع ارزش صف‌های خرید با افت ۲۶ درصدی به ۳۶۷ میلیارد تومان و مجموع ارزش صف‌های فروش با ۱۵ درصد کاهش به ۲۸۶ میلیارد تومان رسید. نماد تپسی (شرکت پیشگامان فناوری و دانش آر امیس) با صف خرید ۱۷ میلیارد تومانی در صدر تقاضای پایانیی بازار قرار گرفت. نماد وتوس نیز بیشترین صف فروش را داشت.

نگاهی به معاملات فرابورس در هفته سوم دی

ارزش معاملات خرد سهام ۱۷ درصد بالا رفت

گذشته ۱۹۶ هزار و ۸۱۲ تن فرآورده به ارزش ۳۰ هزار و ۳۳۳ میلیارد و ۸۵ میلیون ریال در تابلوی نفت، گاز و سایر حامل‌های انرژی فروخته شد که معادل ۹۵ درصد از ارزش کل معاملات هفته منتهی به ۲۱ دی‌ماه بود. در هفته گذشته، ارزش معاملاتی رینگ بین‌الملل ۲۱ هزار و ۵۸۹ میلیارد و ۸۷۴ میلیون ریال و ارزش معاملاتی رینگ داخلی ۸ هزار و ۷۷۳ میلیارد و ۲۱۲ میلیون ریال بود. فرآورده‌های نفتای کامل، نفتا و نفتای سبک در رینگ بین‌الملل و فرآورده‌های نفتای سنگین، بنزین و آیزورسیاکیل در رینگ داخلی به‌ترتیب بیشترین ارزش معاملات را به خود اختصاص دادند. ارزش معاملات ۸۵ هزار و ۱۴ ورقه سلف موازی استاندارد فروخته‌شده در هفته گذشته نیز بیش از هزار و ۵۲۴ میلیارد و ۸۲۰ میلیون ریال بود. همچنین ۷۵۰ عدد اوراق گواهی ظرفیت به ارزش ۴۱ میلیارد و ۲۸۵ میلیون ریال، ۵۴ میلیون و ۷۴۹ هزار و ۵۶۰ کیلووات‌ساعت برق به ارزش ۴۰ میلیارد و ۸ میلیون ریال و ۱۶ قرارداد آتی به ارزش ۲ میلیارد و ۸۳ میلیون ریال در هفته سوم دی دادوستد شد. گفتنی است در روز شنبه قرار است ۶ هزار و ۱۴۶ تن فرآورده در بورس انرژی ایران عرضه شود. در روز نخست هفته جاری قرار است ۶۱۶ تن نرمال بوتان پالایش نفت کرمانشاه در رینگ بین‌الملل عرضه شود. در رینگ داخلی هم ۴۰۰ تن آیزورسیاکیل، ۶۰۰ تن آیزوفید و ۹۳۰ تن حلال ۴۰۲ پالایش نفت تبریز، ۷۰۰ تن آیزورسیاکیل پالایش نفت تهران، هزار تن آیزورسیاکیل پالایش نفت شیراز، هزار و ۸۶۰ تن حلال ۴۰۲ پالایش نفت بندرعباس و ۴۰ تن میعانات گازی پتروشیمی رازی عرضه می‌شود.

همچنین در بورس انرژی شاهد رشد ۴۵ درصدی معاملات در هفته سوم زمستان بودیم؛ به طوری که ارزش معاملات بورس انرژی ایران در هفته سوم دی‌ماه، ۴۵ درصد نسبت به هفته پیش از آن رشد داشت و به بیش از ۳۱ هزار و ۹۷۱ میلیارد و ۲۸۰ میلیون ریال رسید. انواع نفتای صادراتی پرارزش‌ترین معاملات بودند. به گزارش بورس انرژی ایران، هفته

نماگر بازار سهام

کدام صنعت ایرانی بیشترین رونق را دارد؟

اتاق بازرگانی تهران در جدیدترین گزارش خود به بررسی وضعیت صنایع مختلف کشور از ابتدای دهه ۹۰ تا نیمه سال جاری پرداخته است.

به گزارش ایسنا، در این گزارش آمده است: برآوردها نشان می‌دهد که شاخص کل تولید کارگاه‌های صنعتی کشور از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا نیمه سال ۱۴۰۱، با وجود برخی نوسانات در نهایت صعودی بوده است. سطح شاخص در فصل سوم سال ۱۳۹۸ برای نخستین بار از عدد ۱۰۰ (رقم پایه سال۱۳۹۵) بالاتر می‌رود.

پس از آن در پاییز ۱۴۰۰، برای نخستین بار شاخص کل صنعت کشور از مرز ۱۲۰ عبور می‌کند و البته در تابستان امسال با رسیدن به عدد ۱۲۴ بالاترین عدد ثبت شده در این حوزه را نمایش می‌دهد. به این ترتیب هرچند وضعیت صنعت کشور در ۱۰ ساله گذشته، با تلاطم و رکود و رونق‌های متعدد رو به رو بوده اما در نهایت در تابستان امسال به بالاترین سطح خود رسیده که نشان از حرکت صعودی در این حوزه دارد.

بررسی فصل به فصل وضعیت صنعت کشور نشان می‌دهد که در دوره‌های مختلفی رکود طولانی تجربه شده است. بیشترین ماندگاری رکود به دو سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ بازمی‌گردد و بیشترین شدت رکود نیز حذف‌اصل تابستان ۱۳۹۷ تا تابستان ۱۳۹۸ به ثبت رسیده است. در نیمه نخست سال جاری، در هر دو فصل بهار و تابستان، رشد صنعت کشور مثبت بوده است و آخرین چالش بزرگ در این حوزه با تابستان سال قبل و تحت تاثیر خاموشی برق صنایع باز می‌گردد. در نیمه نخست امسال به جز سه بخش، سایر حوزه‌های صنعتی کشور رشد مثبت را تجربه کرده‌اند. صنایع تولید سایر وسایل نقلیه، صنایع تولید سایر مصنوعات و صنایع نقلیه موتوروی به ترتیب با رشد ۵۷، ۲۲ و ۲۱ درصد بالاترین سطح رشد را به خود اختصاص داده‌اند. صنایع چوب، آشامیدنی‌ها و فلزات اساسی نیز دیگر صنایعی هستند که بالاترین رشد را به خود اختصاص داده‌اند.

در این میان تولید پوشاک تقریبا رشدی نزدیک به صفر داشته و صنایع تولید چرم، فراورده‌های دارویی و صنایع تولید مواد غذایی نیز سه صنعتی هستند که رشد منفی را به ثبت رسانده‌اند.

در کنار آن، تمرکز صنعتی ایران نیز در چند بخش خاص بیش از سایرین است. بر این اساس محصولات شیمیایی، فلزات اساسی، صنایع وسایل نقلیه، مواد غذایی، محصولات کانی و تولید دارو، حدود ۸۰ درصد از ارزش افزوده صنعت ایران را به خود اختصاص داده‌اند و ۲۰ گروه دیگر، مجموعاً ۲۰ درصد از سهم این عرصه را در اختیار دارند.

در این میان، صنایع غذایی در بهار و تابستان امسال، برای دو فصل پی در پی رشد منفی را ثبت کرده‌اند؛ این در حالی است که صنایع آشامیدنی رونق قابل قبولی داشته‌اند. محصولات کانی نیز پس از چهار فصل پی در پی رشد منفی، در تابستان امسال از رکود خارج شده است و صنایع شیمیایی و پوشاک نیز تجربه‌ای مشابه دارند.

آمار دقیقی از گلخانه‌ها وجود ندارد

راهاندازی سامانه مدیریت هوشمند

رئیس انجمن گلخانه‌داران و صادرکنندگان محصولات گلخانه‌ای کشور از راهاندازی سامانه مدیریت هوشمند گلخانه‌های کشور خبر داد. محمد بلاغی در گفت و گو با ایسنا، با بیان اینکه آمار دقیقی از تعداد گلخانه‌ها و وضعیت کشت آنها در کشور وجود ندارد، گفت: براساس آمارهای اعلام شده ۲۲ هزار و ۵۰۰ هکتار گلخانه در سطح کشور داریم ولی از این تعداد گلخانه هیچ‌کود آمار رسمی و مستند که قابل اتکا باشد و بداینجه چه تعداد فعال و چه تعداد غیرفعال هستند یا چه چیزهایی به چه میزان کشت می‌کنند در دست نیست. وی ادامه داد: به همین دلیل سامانه‌ای طراحی و راهاندازی کردیم که در ابتدای کشت گلخانه‌دار وارد سامانه شود و اطلاعات کشتش را آنجا وارد کند. فرایند کار نیز به این صورت است که تولیدکنندگان آمارها و اطلاعات خود را وارد می‌کنند و ما نیز در نهایت این آمارها را آنالیز خواهیم کرد. در حقیقت می‌توانیم الگوی کشت، بازار، مصرف داخل و بازار صادراتی را مدیریت کنیم. رئیس اتحادیه گلخانه‌داران با بیان اینکه این بستر و پلتفرم قبلا وجود نداشت، اضافه کرد: بهره‌برداران خصوصا آنهایی که سبزی و صیفی می‌کارند در ابتدای کشت می‌توانند اطلاعات خود را در سامانه بارگذاری کنند و پیش‌بینی می‌کنیم که این سامانه تا پایان سال آغاز به کار کند. رئیس انجمن گلخانه‌داران و صادرکنندگان محصولات گلخانه‌ای کشور در ادامه به تشریح جزئیات سامانه مدیریت هوشمند گلخانه‌های کشور و اهداف آن پرداخت و گفت: پس از شش ماه تلاش مستمر، دست‌اندرکاران این حوزه برای هوشمندسازی مدیریت محصولات، سامانه یکپارچه‌سازی مدیریت گلخانه‌های کشور از مزمرعه تا سفره توسط انجمن گلخانه‌داران کشور در حال راهاندازی است. این سامانه برای مدیریت یکپارچه زنجیره ارزش محصولات گلخانه‌ای کشور با هدف سلامت‌محور بودن محصولات گلخانه‌ای ایجاد می‌شود.

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده (نوبت دوم)

موسسه نظم آوران حفیظ (درحال تصفیه)

به شماره ثبت ۳۳۴۱۸ شناسه ملی ۰۵۶۷۷۱۳۹۰۳۹۰۱۴

به دلیل به حد حساب ترسیدن مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده نوبت اول مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۴ ساعات ۱۱ تا ۱۲ ،بدینوسیله از کلیه سهامداران و نمایندگان قانونی موسسه نظم آوران حفیظ (درحال تصفیه) به شماره ثبت ۳۳۴۱۸ شناسه ملی ۰۵۶۷۷۱۳۹۰۳۹۰۱۴ دعوت به عمل می آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده مورخ پنج شنبه ۱۴۰۱/۰۶/۱۴ ساعات ۱۱ تا ۱۲ به آدرس استان تهران، شهرستان تهران ، بخش مرکزی ، شهر تهران، محله تهران نو، خیابان شهید ناصر ترابی ، بن بست اول ، پلاک ۲ ، ساختمان حفیظ ، طبقه اول -کدپستی ۱۷۴۱۸۱۶۴۱ تشکیل می شود حضور به هم رسانند .

دستور جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده:

- گزارش مدیر تصفیه در خصوص صورت دارایی منقول و غیر منقول و ترانزنامه و حساب سود و زیان.
- گزارش تراز نامه و صورت های مالی از تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۴ تا ۱۴۰۰/۱۲/۲۹.
- گزارش اعمال انجام شده از زمان شروع تصفیه.
- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع باشد.

مدیر تصفیه

به جای گذاشته و این صنعت را هر روز با زیان بیشتر روبه‌رو کرده بود. در جدیدترین کارشکنی‌های انجام‌شده، مدیرعامل ایران خودرو طی نامه‌ای به بورس کالا، خواستار لغو عرضه ۵ هزار خودرو دنا پلاس شد.

لغو عرضه دنا در بورس کالا

سختگوی وزارت صمت اعلام کرد: عرضه خودروهایی که تا پیش از این در بورس کالا انجام می‌پذیرفت تا زمان دستیابی به چارچوب مشترک قیمتگذاری با شورای رقابت می‌تواند ادامه پیدا کند، اما این وزارتخانه تا پیش از نهایی شدن موضوع قیمتگذاری نمی‌تواند مجوز جدید برای عرضه در بورس بدهد و به همین دلیل به‌خاطر ورود سازمان بازرسی عرضه دنا در بورس کالا لغو شد. وزارت صمت تعامل خوبی با شورای رقابت دارد و به‌نظر می‌رسد سازوکار قیمتگذاری خودرو به زودی اعلام شود. همچنین برخی از نمایندگان مجلس در اظهاراتی بسیار عجیب و تأمل‌برانگیز خواستار لغو تمامی عرضه‌های خودرو و بازگشت قیمتگذاری از کانال شورای رقابت شدند.

این اقدامات در حالی است که پیش‌بینی‌ها نشان می‌داد تداوم عرضه خودرو در بورس کالا می‌تواند بازار را به سرعت منظم کند و ورود بیش

در پی اجرای طرح عرضه خودرو در بورس کالا، برای قیمت و شفافیت‌سازی قیمت خودرو، دلالت دست به کار شده و به هر ترفندی دست می‌زنند تا مانع این طرح شوند.

در راستای رقابتی‌شدن بازار خودرو و افزایش شفافیت و حذف رانت از بازار و با مصوبه شورای عالی بورس و همراهی وزارت اقتصاد و صمت مقرر شد تولیدکنندگان ایرانی، خودروهای خود را در بورس کالا، طبق روالی منطقی و قانونی به شکلی که انگیزه برای مصرف‌کنندگان واقعی برای خرید ایجاد شود، عرضه کنند.

موج خوش‌بینی‌ها درخصوص تحقق رؤیای سامان بخشیدن به بازار خودرو، دلالت و منفعت‌طلبان بازار را ترسانند و آنها سعی کردند با تمام ظرفیتی که دارند، به مقابله با شفافیت معاملات و تحقق بازارهای رقابتی برخیزند. از این رو شاهد کارشکنی‌های برخی افراد در مجلس و سایر دستگاه‌های اجرایی بودیم و این افراد تمام تلاش خود را برای بازگرداندن قیمتگذاری دستوری به بازار خودرو و سپردن این قیمتگذاری به ساختار معیوب شورای رقابت به کار گرفتند. در حالی که به گفته کارشناسان، سیاست‌های ۱۰ سال گذشته شورای رقابت تنها ویرانه‌ای از صنعت خودرو

اعلام نظر وزارت صمت درباره عرضه خودرو در بورس کالا

وی افزود: نظر وزارت صمت، معدن و تجارت و وزارت اقتصاد در مورد ادامه عرضه خودرو در بورس یکسان است و هر دو وزارتخانه تاکید دارند که عرضه خودرو در بورس کالا ادامه یابد.

سختگوی وزارت صمت با بیان اینکه در واقع این وزارتخانه از اظهارات ام‌روز وزیر اقتصاد در مورد عرضه خودرو در بورس کالا حمایت می‌کند، گفت: در مورد لغو عرضه خودرو در بورس کالا ملاحظات وجود داشت مبنی بر اینکه اولاً از نظر قانونی وزارت صمت اجازه مجوزدهی برای عرضه در بورس کالا را نداشت و دوماً پیرو طرح برخی از مواضع مختلف در مورد عرضه خودرو در بورس کالا سبب شد که وزارت صمت بخواهد که عرضه خودرو در بورس کالا انجام نشود.

قالبیاف اضافه کرد: با اشاره به منقضی‌شدن مدت زمان شصت و سومین

سختگوی وزارت صمت، معدن و تجارت با بیان اینکه این وزارتخانه خواستار ادامه عرضه خودرو در بورس کالا است، گفت نظر وزارت صمت، معدن و تجارت و وزارت اقتصاد در مورد ادامه عرضه خودرو در بورس یکسان است، اما وزارت صمت دیگر اختیاری برای صدور مجوز عرضه خودرو در بورس کالا ندارد.

به گزارش گروه اقتصاد خبرگزاری آنا، امید قالبیاف سختگوی وزارت صمت درباره سرانجام عرضه خودرو در بورس کالا، اظهار کرد: وزارت صمت، معدن و تجارت خواستار ادامه عرضه خودرو در بورس کالا است، اما با توجه به پایان مدت زمان مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی که قیمتگذاری خودرو را به وزارت صمت داده بود، این وزارتخانه دیگر اختیاری برای مجوزدهی عرضه خودرو در بورس کالا نداشت.

کاهش استقبال از مراکز معاینه فنی خودرو

مختلف راه و ترابری، پلیس راهنمایی رانندگی، مرکز ترافیک و... یعنی شما نگاه می‌کنید که اینجا چه کسانی را رصد می‌کنند؟ جعفریان: این دوربین‌هایی که نصب شده بیشتر برای تخلفات سرعت و سبقت غیرمجاز است.

سوال: ولی عموما اینطور نیست، چون من خودم شخصا توسط همین دوربین‌ها روزی ۵۰ هزار تومان جریمه شدم و بعد متوجه شدم که معاینه فنی من تمام شده و پیام کوتاهی هم برای من نیامده، ولی اینقدر این مجموعه خوب کار می‌کند که نگذاشته من بدون پرداخت ۵۰ تومان عبور کنم تا بالاخره رقم هزینه دادم و معاینه فنی گرفتم.

جعفریان: بله، در کلانشهرها این دوربین‌ها کار می‌کند، ولی طبق ماده ۷ قانون هوای پاک باید کلیه جاده‌های کشور و دوربین‌های جاده‌ای برون‌شهری و درون‌شهری به سیستم کد جریمه معاینه فنی تخصیص پیدا کنند و تمام دوربین‌ها به این کد جریمه مجهز شوند که متأسفانه فعلا در حال حاضر در برخی از کلانشهرها این اتفاق می‌افتد و در شهرهای کوچک و شهرستان‌ها و جاده‌های کشور این اتفاق هنوز صورت نگرفته است.

سوال: معاینه فنی برای خودروها طبق قانون، مدل‌های ۹۷ به پایین یعنی ۲۰۱۸ به قبل و ۹۹ و ماقبلش، ماشین‌های نو باید فکر می‌کنم آزمونی بعد از دو یا سه سال داشته باشند این هم محل اختلاف نظر بود. جعفریان: این هم در قانون دیده شده است طبق قانون هوای پاک طبق تبصره یک ذیل ماده ۶ قانون هوای پاک مصوب سال ۹۶، دوره معافیت انجام معاینه فنی از زمان تولید برای وسایل نقلیه شخصی و دولتی چهار سال و برای وسایل نقلیه عمومی یک سال تعیین شده است. فرقی هم نمی‌کند این خودروها داخلی باشند یا وارداتی باشند برای کلیه خودروها. سوال: الان از نظر قیمت و هزینه‌های معاینه فنی بفرمائید و به علاوه اینکه بالاخره شاید این دوربین‌ها پنج سال دیگر هم این کد روی‌شان نصب نشود و کسی هم کاری نداشته باشد ما همش از پلیس انتظار اعمال

داشته باشیم، شما به عنوان یک مسئول عالی در کانون انجمن‌های صنفی مراکز معاینه فنی خودروهای کشور درباره این هزینه‌ها بفرمائید که الان چگونه است و دوم اینکه واقعا وظیفه شهروندی ما در برابر سلامتی یکدیگر و محیط زیست‌مان ایجاب می‌کند که برویم معاینه فنی بگیریم حتی اگر این دوربین‌ها نگیرد و کسی هم کاری نداشته باشد.

جعفریان: در مورد تعرفه معاینه فنی از سال ۹۹ تا اسمال نرخ تغییر نکرد متأسفانه علی‌رغم سرمایه‌گذاری‌هایی که در این بخش شده و واقعا این صنف فنی واقعا مظلوم واقع شده با اینکه هر ساله و هر روز تمام نرخ‌ها به صورت صعودی بالا می‌رود، ولی این نرخ بالا نرفت، ولی اسمال در برج چهار طبق نظر کارشناسی سازمان حمایت این نرخ اعلام شده است برای خودروهای سبک بنزینی این رقم ۹۲ تومان در نظر گرفته شده و برای خودروهای سنگین ۱۱۹ هزار تومان و درخصوص اهمیت معاینه فنی، معمولا قطعات و لوازم به کار رفته در وسایل نقلیه با افزایش آن و کارکرد آن دیگر استاندارد اولیه تولید را ندارند و با آن مطابقت ندارند و به همین خاطر در معاینه فنی و کنترل زیست محیطی که در نظر گرفته می‌شود باید مطمئن شوسیم که مقادیر گازهای خروجی از اگزوز خودرو در حدود مجاز تعریف شده است پس این معاینه فنی می‌تواند در کاهش آلودگی هوا و هدررفت سوخت‌ها و سرمایه ملی و کاهش تصادفات که تصادف بر اثر نقص فنی رخ می‌دهد که همانطور که مطلع هستید طبق آمارها در حدود ۲۰ درصد تصادفات که در جاده‌ها رخ می‌دهد ناشی از نقص فنی خودرو است که می‌تواند کاهش داشته باشد و افزایش ایمنی تردد داشته باشد و در نهایت برای حفظ سلامتی خانواده و جامعه نقش مهمی را داشته باشد ضمن اینکه همانطور که ما برای خرید خودرو قبل از خرید و هنگام خرید مراجعه می‌کنیم به مراکز برای تشخیص رنگ یا بی‌رنگی خودرو خیلی خوب است و جالب است که ما بتوانیم خودرو را برای سلامت فنی و سلامت عملکرد تجهیزات به مراکز معاینه فنی ارجاع دهیم.

رئیس جمهور در سفر به استان یزد:

دشمن در جنگ اراده‌ها شکست خورد

کوتاه‌تر کرده که باعث افتخار دولت است.

رئیس جمهور وجود مدیران بااگیزه و با اراده برای استفاده از ظرفیت‌های کهنظیر و امکانات بسیار خوب کشور در مسیر پیشرفت را بسیار با اهمیت عنوان کرد و گفت: دشمن تلاش داشت با تهدید، تحریم و در تنگنا و فشار حداکثری قرار دادن، ما را در این مسیر متوقف کند، اما موفق نشده و خود نیز بر آن اعتراف و انذاع دارد، چرا؟ چون اراده‌های پولادینی وجود دارد که حاضر نیست در نبرد اراده‌ها تسلیم و در مسیر پیشرفت کشور متوقف شود. رئیس جمهور دسترسی به خلیج فارس و استفاده از منابع و ذخایر آن را از نعمات و مواهب الهی دانست و با تأکید بر ضرورت اصلاح الگوی مصرف، گفت: باید از این مواهب الهی از جمله آب و گاز درست استفاده کنیم و اسابا به جا آوردن شکر این نعمات در استفاده صحیح از آنهاست. رئیس‌ی اظهار داشت: میزان مصرف انرژی در کشور ما بویژه مصرف گاز با دیگر کشورها قابل مقایسه نیست و نوع استفاده از این منابع و ظرفیت‌ها باید اصلاح شود. رئیس جمهور اظهار داشت : یکی از ویژگی‌های برجسته و ارزشمند مردم استان یزد روحیه قناعت و جلوگیری از اسراف و اضافه کرد: دلیل اینکه این استان تبدیل

به یکی از استان‌های سرآمد در صنعت و معدن و کشاورزی شده، همین روحیه با ارزش قناعت است. سید ابراهیم رئیسی در دیدار با مردم استان یزد با تبریک فرارسیدن روز ولادت حضرت زهر(س) از حضور پرشور مردم استان یزد در مراسم استقبال و سخنرانی قدرانی کرد و گفت: این حضور مردم یزد نشان دهنده علاقه و پابندی‌شان به انقلاب اسلامی است و ما دولتمردان دولت سیزدهم، خود را در کنار شما مردم می‌بینیم و برای حل مشکلات کشور، تلاش می‌کنیم. وی با اشاره به اینکه در بدو ورود به استان یزد، در آستانه ولادت با سعادت حضرت زهر(س)، ۱۶ طرح مهم آب و برق در استان افتتاح شد، گفت: پس از سالها انتظار، خواسته اصلی مردم یزد برای آبرسانی به دست فعالان عرصه سازندگی رقم خورد و امروز به شکل رسمی عملیات اجرایی طرح آبرسانی از خلیج فارس به فلات مرکزی ایران و استان یزد آغاز شد. رئیس جمهور تأکید کرد: طرح انتقال آب از خلیج فارس به فلات مرکزی ایران قرار بود به دلیل طولانی بودن مسیر، سه ساله به پایان برسد که دست‌اندرکاران اجرای طرح قول دادند در صورت تأمین به موقع اعتبارات این طرح سریع‌تر به بهره‌برداری برسد و دولت نیز تمام تلاش خود را برای تأمین کامل اعتبارات طرح به کار خواهد گرفت تا این طرح هر زودتر تکمیل شده و دغدغه مردم استان یزد برای آبرسانی، به پایان برسد. رئیس دولت مردمی در بخش دیگری از سخنان خود به مساله مهم و محوری خانواده پرداخت و تصریح کرد: زنان ما در جامعه دارای ششونوات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هستند و در کنار مردان، خدمتگزاری به جامعه را دنبال می‌کنند وی افزود: زنان و دختران ما، چه در دوران دفاع مقدس و حمایت از رزمندگان حاضر در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل و چه امروز در عرصه نقش آفرینی در حوزه‌های علمی، آموزشی و اجتماعی، مایه افتخار ما هستند و توانستند با حفظ ارزش‌های الهی بر سکوهای موفقیت جای بگیرند و نام‌آور شوند.

نشست هم اندیشی معاون فرهنگی و رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان با سرپرستان نشریات سراسری

بخش رسانه ها بسیار مهم است . وی افزود : طی این بازه زمانی با گروه های مختلف رسانه نشست هایی داشته ایم تا در هر حوزه دو یا سه مورد به عنوان اولویت تعیین کرده و با همکاری همه دوستان به نتیجه برسانیم که اگر این اتفاق بیفتد خاوندان را شاکریم، امروز در راستای حل مسائل سرپرستان نشریات سراسری در خدمت شما هستیم. در ادامه سرپرستان نشریات به بیان مسائل و مشکلاتی که هر کدام به نام آن ها مواجه هستند پرداخته ، همچنین راه کارهایی را برای حل مسائل پیشنهاد داده اند با ایتنام و پیگیری آن ها از جاب اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بخشی از مشکلات آنها مرتفع گردد. در پایان مهرانگیز بحیرایی مدیرکل رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان اقداماتی که در راستای حل مشکلات سرپرستان نشریات پیگیری کرده اند بازگو کرده و برنامه های در دستور کار در این راستا را بیان کرد.

منادی عنوان کرد: چندین دوره آموزشی با محوریت موضوعات استان برگزار شد ، استان خوزستان وسیع است و مسائل گسترده دارد از این رو

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر:

تا پایان سال جاری اشتغال استان بیش از ۳۰ هزار نفر است

استان بوشهر صادر شده است افزود: این میزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر وزنی ۹ درصد واز نظر ارزش ۵۱ درصد افزایش داشته است .
باستین یاداروشد: ۴۵۰میلیاردتومان جهت کمک به تأمین مالی

سرپرست سازمان عمران و باز آفرینی فضاهای شهری شهرداری رشت خبر داد:

پروژه رفع خطر از عمارت تاریخی آذربانی به اتمام رسید

ابروهای بام ،بخش هایی از این پروژه بود که با اعتبار ۴۸۰میلیون تومان از بودجه مصوب شهرداری رشت انجام شد.
سرپرست سازمان عمران با اشاره به طراحی الگوی لامنه حلب بام به شکل کبوتر، اظهار کرد: باتوجه به اینکه پیمانکار پروژه یک نمونه الگوی قدیمی در لبه بام پیدا کرد، تزئینات لبه بام به شکل دو کبوتر برش خورد تا به الگوی گذشته خود بازآفرینی گردد. وی، بـا بیان اینکه بنای تاریخی آذربانی دومین ساختمان ساخته شده در خیابان امام خمینی (ره) می باشد افزود: این بنای دو طبقه با تزئینات سیمان بری در خیابان امام قرار دارد و متعلق به مرحوم «محمدعلی آذربانی» است. بر روی دیوار آجری ساختمان تاریخ، سـاخت به این شکل حک شده است «با فرمان سلطان این ساختمان در سال ۱۳۴۵ ساخته و به اتمام رسید» سال یاد شده قمری است. یعنی این بنا در سال ۱۲۰۵ خورشیدی احداث گردیده است.

شهردار اسلامشهر:

حفاری پروژه متروی اسلامشهر سال آینده به پایان می‌رسد

۱۰ شهری است که در کل کشور در حال احداث مترو است و هر ۴ ماه یک کیلومتر حفاری مترو صورت می گیرد. وی تصریح کرد: پروژه‌های زیادی در سطح شهرستان اسلامشهر وجود دارد که این پروژه‌ها همگی زیرساختی هستند و تأمین منابع مالی این پروژه‌ها از محل درآمد‌های عمومی شهرداری واقعاً کار سختی است که البته در کنار آن تأمین منابع دولتی نیز داشتیم. در پی سفر اخیر ریاست جمهوری به اسلامشهر، رقم قابل توجه ۵۰ میلیارد تومان به حساب شهرداری واریز شد که همچنین از حمایت‌های دولت و پیگیری‌های مایبندۀ تشکر می‌کنیم.
شهردار اسلامشهر گفت: در حوزه نگهداری شهری نیز در حوزه پخش آسفالت اسمال بیش از ۵۵ هزار تن آسفالت و ۳۵۰ هزار متر مربع از سطح شهر را آسفالت کردیم و طی روز جاری در دو نقطه از سطح شهر و در سطح وسیع پروژه آسفالت‌ریزی را داریم به عنوان مثال هیاکتون در جاده چیچکلو در حال آسفالت‌ریزی هستیم و در حوزه اصلاح هندسی در محور آیتالله سعیدی بعد از اصلاح هندسی خیابان شهید برنده سیفی

اهواز – شبنم قجاوند: نشست هم اندیشی معاون فرهنگی و رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان با سرپرستان نشریات سراسری در سالن اجتماعات این اداره برگزار شد

به گزارش روابط عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان این نشست با حضور مجید منادی معاون فرهنگی و رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان، مهرانگیز بحیرایی مدیر گروه رسانه اداره کل، کارشناسان رسانه اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان و جمعی از سرپرستان نشریات سراسری در خوزستان برگزار شد.

منادی معاون فرهنگی و رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان در این نشست که به منظور حل مسائل و مشکلات سرپرستان نشریات سراسری در استان برگزار شد، اظهار کرد : در این مقطع زمانی چند ماهه هر کاری انجام شده با همت دوستان عرصه رسانه بوده است.

بوشهر – خبرنگار فرصت امروز:معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر درجمع خبرنگاران گفت : تا پایان سال جاری اشتغال استان به بالای ۲۰هزار نفر خواهد رسید که ۱۲۸ درصد از تعهدات سال جاری است.
علی باستین افزود:استان بوشهر از لحاظ نرخ تورم نسبت به استانهای دیگر از وضعیت نسبتاً بهتری برخوردار است که می توان به نرخ تورم ۱۲ ماهه کل خانواده ها در کشور به ۴۵ درصد و در استان بوشهر ۴۱٫۶ درصد اشاره کرد

وی اظهار داشت : استان بوشهر در تولید ناخالص ملی رتبه سوم کشوری را داردو سهم آن در تولید ناخالص ملی ۲۰۲۳ هزار میلیارد ریال معادل ۶۵ درد و سرانه تولید ناخالص داخلی ۱۶۴۵ میلیون ریال معادل ۴ برابر میانگین کشور است.

مسئول هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر با اشاره باینکه در ۹ ماهه سال جاری بیش از ۲۱ میلیون و ۳۵۶ هزارتن کالا از گمرکات

اخبار

استاندار مر کزی:

اسطوره‌های استان مر کزی مولفه‌های نظام هویت‌ساز سرزمین آفتاب هستند

اراک- فرناز امیدی: استاندار استان مرکزی گفت: استان مرکزی مهد اسطوره‌هایی است که هر کدام برای شکل دادن به نظام هویتی سرزمین آفتاب نقش موثری دارند.
فرزاد مخلص‌الامه روز جمعه۲۲ دی ماه ۱۴۰۱ در آیین گشایش هفته فرهنگی «برآستان آفتاب» در شهرستان خمین، افزود: انقلابی که امام خمینی(ره) رهبری کرد، برخلاف تمام انقلاب‌های معاصر و غیرمعاصر، توانست وارد چهل‌واره دوم خود شود.وی ادامه داد: این افتخار نصیب خمین شد که زادروز این سلاله پاک حضرت زهرا (س) همزمان با جد او است و برنامه‌های فصلی به این مناسبت تدارک دیده شد.
استاندار مرکزی بیان کرد: روز ولادت فاطمه زهرا (س) به عنوان درانه هستی که مقارن با تولد امام راحل است، باید کلون توجه همه رسانه‌ها و توده مردم باشد، همانطور که در نیمه

شعبان همه دوربین ها به سمت چمکران است.
مخلص‌الامه افزود: نظام هویتی ایران و استان مرکزی مولفه‌های متعددی دارد و این مولفه‌ها می‌توانند این نظام هویتی را تقویت کنند و ظرفیت‌ها را ظهور دهند.وی ادامه داد: در راس این مولفه‌ها، مشاهیر و اسطوره‌ها، جزء مهمی از این نظام هویتی را تشکیل می‌دهند.استاندار مرکزی گفت: هر انسانی ۲ شاکله جسمی و معنوی دارد و این موجود زنده می‌تواند یک شخص یا آحاد جامعه و یک ملت باشد.
مخلص‌الامه افزود: شاکله معنوی بر شاکله جسمی تسلط دارد و به آن شخصیت گفته می‌شود و شاکله معنوی جامعه را هویت می‌نامند.وی تأکید کرد: شاکله معنوی باید برپا و استوار باشد تا شاکله جسمی را در مسیر روشنی و پیشرفت حرکت دهد.

اتفاق فاطمی، الگوی مادران حامی ایتام و محسنین استان قم

قم- خبرنگار فرصت امروز: هفت بانوی نمونه از مادران حامی ایتام و محسنین کمیته امداد آاره سه قم در همایش باران مهر تجلیل شدند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی کمیته‌امداد، محسن مسعودیان، مدیرکل کمیته‌امداد استان قم در همایش باران مهر که با هادف تجلیل از مادران حامی ایتام و محسنین کمیته امداد آاره سه قم و با حضور مدیرکل هماهنگی امور اجرایی توسعه مشارکت‌های مردمی، مدیران این نهاد و مادران حامی ایتام و محسنین در مجتمع خنرتی منصوصه (س) برگزار گردید با تبریک میلاد حضرت فاطمه زهرا (س) و امام خمینی (ره) گفت: شما بانوان و مادران حامی ایتام و محسنین از حضرت زهرا

(س) الگو گرفته‌اید و اتفاق فاطمی را سرلوحه کارهای خود قرار داده‌اید.وی با اشاره به آیات و روایاتی که در اخلاص حضرت فاطمه (س) نازل و بیان شده است تأکید کرد: کسانی که فقط برای رضای الهی کار می‌کنند خلودند نه تنها آن را برجسته می‌کنند بلکه چند برابر هم پاداش و جزا خواهد داد. در همایش باران مهر که با حضور ۱۶۰ نفر از مادران حامی طرح اکرام برگزار شد از هفت نفر از مادران حامی ایتام و محسنین تحت حمایت کمیته امداد آاره سه قم نیز که جزء جامعه پزشکان، فرهنگیان، نویسندگان، خبرنگاران و بانوان خانه‌دار بودند نیز تجلیل گردید.

مدیر شرکت ملی پخش فر آورده های نفتی منطقه ساری خبر داد :

۱۸ درصد افزایش مصرف بنزین در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ در منطقه ساری ثبت شد

ساری – هدهقان : مدیر شرکت ملی پخش فر آورده های نفتی منطقه ساری گفت: با مصرف بیش از یک میلیارد لیتر بنزین در ۹ ماهه نخست اسمال، «افزایش ۱۸ درصدی مصرف را نسبت به مدت مشابه سال قبل به دنبال داشته است.
به گزارش خبرنگار مازندران در گفت و گو با مدیر عامل منطقه ساری، وزارت نفت مبنی بر استفاده بهینه و رعایت الگوی مصرف سوخت ، با بررسی های به عمل آمده میزان مصرف ۱۴۰۱ نسبتب به مدت مشابه سال قبل روند رشد قابل ملاحظه ای در پی داشته است که علاوه بر هدر رفت سرمایه ملی ، الودگی محیط زیست و خطرات سلامت و زیست محیطی را به دنبال دارد . به

گزارش روابط عمومی ، سبحان رجب پور مدیر شرکت ملی پخش فر آورده های نفتی منطقه ساری به میزان مصرف فر آورده های نفتی در منطقه ساری اشاره کرد و گفت: میزان مصرف بنزین در ۹ ماهه سال ۱۴۰۰ حدود ۸۸۶ میلیون لیتر بوده که با مقایسه میزان مصرف ۹ ماهه ۱۴۰۱ هجده درصد افزایش داشته است . وی افزود: رشد ۱۸ درصدی مصرف بنزین در این مدت نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۰ به دلیل افزایش تعداد خودروها ، اعلام پایان بیماری کرونا و از سرگیری جریان زندگی در شهرها و افزایش مسافرتها می باشد . رجب پور ادامه داد: بنزین مصرف شده در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ بیش از یک میلیارد لیتر است و این درحالی است که میزان بنزین مصرف شده در مدت مشابه سال ۱۴۰۰ حدود ۸۸۶ میلیون لیتر بوده که در۱۳۷ جایگاه عرضه سوخت (پمپ بنزین) منطقه ساری توزیع شد . وی خاطر نشان کرد: در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ حدود ۴۹۰ میلیون لیتر نفتگاز و حدود ۱۸ میلیون لیتر نفت سفید در مازندران در بین خودروهای ترابری ، کشاورزی و خانوار توزیع شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل نفتگاز ۴ درصد افزایش و نفت سفید ۳ درصد کاهش در مصرف داشته است.

مدیر عامل شرکت گاز استان هرمزگان:

پایداری گاز در گرو همکاری و تعامل همه جانبه است

پالایش گاز، تولید، توسط مناطق عملیاتی، منتقل و به واسطه همکاران ما در شرکت گاز استان هرمزگان، توزیع می شود تا به سرمنزل مقصود برسد. وی بیان کرد: برای تولید، انتقال و توزیع گاز، چه زحمات، جان ها و مجاهدت هایی که کشیده نمی شود تا مطمئن می ما چه در بحث خانگی و صنایع، با آرامش خاطر از این نعمت خدادادی در راستای رفاه اجتماعی بهتر، ایمنی بیش تر و هم چنین اشتغال پایدار، استفاده کنند.
ذاکری تصریح کرد: استفاده از این سوخت ارزان نیز، نیاز به مدیریت مصرف بهینه دارد تا همه مردم ایران و حتی نسل های آینده بتوانند از این مسافرزیرزمینی در لوله های گاز استفاده کنند.
مدیر عامل شرکت گاز استان هرمزگان ابراز کرد: باتوجه به شرایط پیش آمده در کشور و زمستان سال جاری که بیش تر هم وطنان ما با هوای سرد دست و پنجه نرم می کنند، نیاز به همکاری و تعامل بیش تر در زمینه مدیریت مصرف بهینه از سمت صنایع و مشترکین عمده گاز می باشد تا گر مایخش خانه های هم وطنان خویش در سایر مناطق سرسردس کشور باشیم.

مشترکین پرمصرف گاز، منتظر قبوض نجومی باشند/ تعرفه گازبها، پلکانی محاسبه می شود

ایلام-هدی منصوری:مدیرعامل شرکت گاز استان ایلام با اشاره به اینکه تعرفه گازبها بر اساس پلکان مصرف محاسبه می شود، گفت: قبض مشترکین پرمصرف گاز نجومی خواهد بود.
محمود کشاورز افزود: مزیت تعرفه گذاری پلکانی این است که انگیزه را در بین خانواده ها و مشترکین پرمصرف برای مصرف کمتر ایجاد می کند تا در پلکان پایین تر قرار گرفته و مشمول افزایش تعرفه تصاعدی نشوند. وی در خصوص اعمال تخفیف و پاداش برای مشترکین با مصرف گاز کمتر نسبت به مدت مشابه سال گذشته، اظهار داشت: مشترکین خانگی که مصرف گاز آنها در ماههای سرد سال نسبت به دوره مشابه سال گذشته کمتر شود، به ازای هر یک واحد کاهش مصرف، مشمول تخفیف در گازبها یا همان میزان آید.
پاداش صرفه جویی می شوند.
مدیرعامل شرکت گاز استان تصریح کرد: تعرفه مشترکین با مصرف متعارف که در سه پله نخست قرار دارند، نسبت به سال گذشته افزایش نداشته و برحسب قبض آنها مشابه سنوات گذشته است.
کشاورز با اشاره به اینکه تعرفه مشترکین پرمصرف بخش خانگی، از پلکان ۴ به بعد افزایش یافته است، ادامه داد: این تغییر تعرفه از ۱۶ آذرماه در صورتحساب‌های مشترکین اعمال می شود.
مدیرعامل شرکت گاز استان ایلام با بیان اینکه گازبهای مشترکین تحت حمایت نهادهای حمایتی کمیته‌امداد و بهزیستی، مدارس، مساجد و اماکن مذهبی که مصرف آنها در حد متعارف است، رایگان خواهد بود، گفت: این مشترکین نیز اگر از سقف الگوی مصرف عبور کنند، حجم مازاد مصرفی آنها، مشمول پرداخت تعرفه‌های پلکانی و تصاعدی خواهند شد.

مدیرعامل شرکت گاز استان گلستان:

مصرف گاز استان بسیار بالاست استدعا داریم صرفه جویی را جدی بگیریم

گرگان-نادر کریمی: مدیرعامل شرکت گازاستان گلستان با هشدار به هم استانی های گرامی ، خواستار جدی گرفتن مقوله صرفه جویی در مصرف گاز شد.علی طالبی مدیرعامل شرکت گاز گلستان صبح امروز جمعه ۲۳ دی ماه ، در بیست و هشتمین جلسه کارگروه قرار گاه مدیریت بحران گاز استان که با حضور مدیران ستادی و ادارات گازرسانی که به صورت ویدئو کنفرانس جلسه را همراهی می کردند برگزار شد با به یاد بودن حجم مصرف گاز استان در ۲۴ ساعت گذشته اشاره کرد و از همراهی هم استانی های عزیز در کمک به عبور از بحران احتمالی افت فشار گازخبر دادوی افزود:حجم گاز استان در ششانه روز گذشته به ۱۶ میلیون متر مکعب رسیده که در مقایسه با یک روز قبل ۵۰۰ هزار متر مکعب افزایش داشته است و این امر نیاز به توجه و عزم جدی هموطنان داشته تا یک بار دیگر خادمین خود را در شرکت گاز یاری رسانند.
طالبی ادامه داد: با وجود اینکه روز گذشته هوا مساعد بود ولی هوا بسیار سرد و سوزناک بوده است و این امر باعث افزایش مصرف نسبت به روز گذشته شده و پیش بینی می کنیم مصرف ۲۴ ساعت آینده نیز بالا رود و احتمال افت فشار گاز در برخی از مناطق استان قوت بگیردوی افزود: با وجود اینکه لولویت مصرف گاز بخش خانگی و تجاری است و با وجود اینکه گاز تمامی ادارات ، صنایع و حتی جایگاه های سوخت سی ان جی استان نیز قطع شدولی میزان مصرف کمتری باالاست لذا به منظور جلوگیری از احتمال افت فشار گاز همراه ، مشترکین بخش های خانگ ، و تجاری بسیار مهم و تاثیر گذار است .

دیجیتال مارکتینگ با بهترین استراتژی‌های دنیا

نویسنده: علی آل علی

عرصه بازاریابی، مثل همه بخش‌های زندگی مدرن، روز به روز در حال تغییر است. چنین تغییراتی شاید در عرض یکی دو ماه خیلی به چشم نیاید، اما وقتی بعد از یک سال سراغ‌شان را بگیرید، بی‌برو برگشت شگفت‌زده خواهید شد. همان طور که لیگ‌های حرفه‌ای فوتبال یا بسکتبال دیگر شباهتی به ۲۰ یا ۳۰ سال قبل ندارد، اگر یک بازاریاب دهه ۹۰ میلادی را با ماشین زمان به همین امروز بیاورید، احتمالا حتی مفهوم بازاریابی دیجیتال را درک هم نخواهد کرد. هرچه باشد از آن زمان تا حالا نه فقط دیجیتال مارکتینگ، بلکه جزء به جزء زندگی تغییر کرده و آدم‌ها چاره‌ای به غیر از سازگاری با آن ندارند. اگر شما هم دوستانی دارید که هنوز به سبک عصر باستان بازاریابی انجام می‌دهند، در این دنیای بزرگ تنها نیستید؛ چراکه خیلی از بازاریاب‌ها در چهار گوشه دنیا از همین دست فرمان استفاده کرده و حتی یک لحظه هم پیش خودشان فکر نمی‌کنند چرا مشتریان باید به روش‌های قدیمی‌شان جواب مثبت دهند!

ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم دیجیتال مارکتینگ اصلا حوزه شوخی‌برداری نیست. اگر بازاریاب‌های معمولی باید هر چند سال یکبار ایده‌های شان را آپدیت کنند، درباره دیجیتال مارکتینگ همه چیز فرق دارد. شما حتی اگر یک سال هم از ترندهای این حوزه بی‌خبر بمانید، دیگر هیچ فرصتی برای فعالیت بهتر در بازار نخواهید داشت. هرچه باشد کلی رقیب بزرگ در ماران بزرگ دیجیتال مارکتینگ منتظرند تا در کسری از ثانیه مشتریان را از چنگ شما دریاورند.

حالا که بحث از تغییرات سریع در دیجیتال مارکتینگ شد، باید نگاهی به استراتژی‌های برتر این حوزه هم داشته باشیم. اصلا بر فرض که همه چیز در این حوزه عوض شده، الان بازاریاب‌ها چطور دیجیتال مارکتینگ انجام می‌دهند؟ این سوالی است که ما در ادامه سعی در یافتن جوابی درست برای آن داریم. اگر شما هم دوست دارید با استراتژی‌های برتر در دنیای بازاریابی دیجیتال آشنا شوید، آب‌دستان است زمین گذاشته و در ادامه با ما همراه شوید.

بازاریابی محتوا: یکه‌تازی ویدئوهای کوتاه و افقی!

ما در مقدمه بحث درباره تغییرات ۲۰ تا ۳۰ سال گذشته درب حوزه بازاریابی حرف زدیم. اگر بخواهیم این تغییرات را در بازاریابی دیجیتال پیگیری کنیم، به یک اتفاق بی‌نهایت مهم می‌رسیم. پاندمی کرونا برای همه مردم دنیا همراه با خاطرات پر از وحشت و ترس تا سر حد مرگ است. با این حال بازاریاب‌ها علاوه بر ترس فراوان یک خاطره مهم دیگر نیز از این زمان دارند: لوج‌گیری تیک تاک و ویدئوهای کوتاه.

تیک تاک از سال ۲۰۱۸ فعالیتش را شروع کرد، اما تا زمانی که همه‌گیری کرونا جهان را به قرنطینه نبرد، کسی از آن خبر نداشت. وقتی مردم خانه‌نشین شدند، تیک تاک با ویدئوهای کوتاه و موزیکال کم کم توجه همه را جلب کرد. به طوری که اینستاگرام و یوتیوب خیلی زود از کورس رقابت عقب ماندند. ماجرا از این قرار بود که تیک تاک تفریحی بی‌نهایت ساده و صالبدیته کوتاه برای کسانی بود که در طول همه‌گیری کرونا در خانه گیر افتاده بودند. اگر یوتیوب با ویدئوهای طولانی حوصله خیلی‌ها را سر می‌برد، تیک تاک آن را با فرمتی کوتاه و موزیک‌هایی جذاب جایگزین کرده است. دقیقا به همین خاطر این اپ چینی راه ۱۰۰ ساله را یک شبه طی کرده و تبدیل به رقیبی گردن کلفت برای پلتفرم‌های باسابقه بازار شده است.

بی‌شک عملکرد تیک تاک در جلب نظر کاربران بی‌نهایت جذاب بوده، اما رقبای بزرگ نیز دست روی دست نگذاشته‌اند. خب خیال نکرده‌اید که زاک‌برگ و رقفا به همین سادگی قید درآمدهای چند میلیارد دلاری‌شان را بزنند؟

واکنش اینستاگرام به ویدئوهای تیک تاک رونمایی از سرویس ریلز (Reels) بود. این سرویس به طور مشخص برای رقابت با تیک تاک طراحی شده و امکانات متنوعی هم داشت. مثلا اینستاگرام قول بازدید و نرخ تعامل بالاتر

در حوزه ریلز را به کاربران داده بود. اینطوری در قدم‌های اول همه کاربران به سمت استفاده از ریلز رفتند.

ماجرا درباره یوتیوب نیز تقریبا به همین شکل است. شما لازم نیست یک گیمر یا خوره دنیای اینترنت باشید تا از ماهیت طولانی ویدئوهای یوتیوب آگاه شوید. این روزها هر کسی مشکلی دارد، یک راست سراغ ویدئوهای یوتیوب می‌رود. این طوری نه تنها راه حل‌های مختلفی جلوی پایش قرار می‌گیرد، بلکه در عرض چند دقیقه مشکلش هم به تاریخ خواهد پیوست. البته همه این تعریف و تمجیدها در برابر جذابیت تیک تاک به یکباره رنگ باخت. به همین خاطر مدیران یوتیوب سریع دست به کار شده و از سرویس شُرتز (Shorts) رونمایی کردند. این سرویس در واقع همان کار ویدئوهای تیک تاک در یوتیوب را انجام می‌دهد؛ نه یک کلمه بیشتر و نه کمتر!

همانطور که می‌بینید، ویدئوهای کوتاه و افقی به لطف

به ماجرا نگاه می‌کند. به همین خاطر توصیه ما در این بخش سرمایه‌گذاری روی محتوای تولیدی کاربران است. اینطوری شما بدون اینکه دست به سیاه و سفید بزنید، کلی محتوای درجه یک خواهید داشت.

یکی از ایده‌هایی که درباره محتوای تولیدی کاربران حسایی جواب می‌دهد، همکاری با اینفلوئنسرهایست. هرچه باشد اینفلوئنسر‌ها هم به جای شما دست به تولید محتوا زده و اتفاقا اعتبار زیادی هم در بازار دارند. به همین خاطر این روزها خیلی از برندها به جای اینکه تیم بازاریابی تشکیل داده یا خودشان شروع به تولید محتوا کنند، سراغ همکاری با اینفلوئنسر‌ها می‌روند. این کار نه تنها خیلی بهتر جواب می‌دهد، بلکه نتیجه جذاب‌تری نیز به همراه دارد.

همانطور که تهیه‌کننده‌های هالیوودی برای جلب نظر بازیگران درجه یک باید دستمزد بالایی به آنها پیشنهاد

احتمالا استفاده از کلیدواژه‌ها و انطباق ۱۰۰ درصدی با الگوریتم گوگل نخستین گام‌های هر بازاریاب منطقی خواهد بود. ایراد کار دقیقا همینجاست (اشتباه نکنید، ما به سرمان نزده)، وقتی بازاریاب‌ها به جای مخاطب نهایی روی پلتفرم‌هایی مثل گوگل متمرکز می‌شوند، عملاتعامل و ارتباط نزدیک با مخاطب از بین خواهد رفت. انگار که بازاریاب‌ها نه برای مشتتریان واقعی، بلکه یک عده ربات هوشمند دست به تولید محتوا می‌زنند. شما را نمی‌دانم، ولی این ماجرا برای من که بیشتر شبیه سناریوی فیلم‌های علمی- تخیلی با پایانی شبیه به جنگ میان انسان‌ها و ربات‌هاست!

از آنجایی که گوگل همیشه دنبال رضایت کاربرانش بوده، خیلی زود به این نتیجه رسید که تمرکز بازاریاب‌ها روی الگوریتمش نتیجه دلخواه را به همراه ندارد. به همین خاطر در آپدیت جدید گوگل یک بازگشت دوباره به سوی

کاربران را مشاهده می‌کنیم. اگر شما هم همیشه دوست داشتید مشتریان در کسب و کارتان حرف اول و آخر را بزنند اما درگیر معیارهای عجیب گوگل بودید، دیگر اوضاع اینطوری می‌توانید حرفی برای گفتن در دنیای کسب و کار داشته باشید. وگرنه خیلی زود کاربران شما را فراموش کرده و ردی از برنداتان باقی نخواهد ماند.

آخرین توصیه ما در این بخش خداحافظی با سختگیری‌های عجیب و غریب است. نه شما یک کارگردان حرفه‌ای هستید، نه مشتریان‌تان انتظار فیلم‌هایی در حد و اندازه نامزدهای اسکار را دارند. پس همین که یک حرف مشخص برای مخاطب داشته باشید، کافی خواهد بود. اینطوری هر روز یک یا چند ریلز تازه برای مخاطب‌تان خواهید داشت. ماجرا ساده‌تر از آنی بود که فکرش را می‌کردید، نه؟

بازاریابی مبتنی بر موتورهای جست‌وجو: استقبال از آپدیت جدید گوگل

اگر قرار باشد همین امروز محتوایی تولید کنید که در گوگل رتبه خوبی کسب کند، چه کار خواهید کرد؟

دهند، شما هم بدون ولخرجی در بازار هیچ شانس‌ی برای جلب نظر اینفلوئنسر‌ها ندارید. البته لازم نیست همیشه سراغ اینفلوئنسرهایی با چند میلیون فالوور بروید. در عوض سرمایه‌گذاری بر روی آن دسته از کسانی که اصطلاحا «میکرو اینفلوئنسر» هستند، گزینه بهتری خواهد بود. میکرو اینفلوئنسر‌ها اگرچه فالوور‌های کمتری دارند اما نرخ تعامل میان آنها و مخاطب‌شان خیلی بیشتر از اینفلوئنسر‌های بی‌نهایت مشهور است. پس به جای اینکه خودتان را با سلبریتی‌ها یا اینفلوئنسر‌های بی‌نهایت مشهور سرگرم کنید، روی افرادی که در مقیاسی محدودتر فعالیت دارند، سرمایه‌گذاری نمایید. اینطوری بازگشت سرمایه بسیار بهتری نیز خواهید داشت.

ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم بازاریاب‌ها هیچ وقت نباید همه تخم مرغ‌های‌شان را در یک سبد قرار دهند. اصلا بر فرض که شما بودجه‌ای رویایی برای همکاری با مشهورترین اینفلوئنسر دنیا دارید. به نظراتان چنین کاری منطقی است؟ یک ایده هوشمندانه در این میان همکاری با چندین اینفلوئنسر دارای فالوور کمتر است. اینطوری شانس محتوای‌تان برای ویرال شدن نیز بیشتر می‌شود. پس به جای اینکه یکپو بودجه‌تان را به باد دهید، سرمایه‌گذاری منطقی را در دستور کار قرار دهید. اینطوری شانس خیلی بیشتری برای اثرگذاری بر روی مخاطب خواهید داشت.

بازاریابی ایمیلی: دوستی قدیمی و همچنان موثر
گپ و گفت درباره شیوه‌های نوآورانه برای بازاریابی دیجیتال بحثی است که کمتر کسی انتظار مشاهده اسم ایمیل مارکتینگ در آن را دارد. هرچه باشد بازاریابی ایمیلی سال‌های سال است که این دور و اطراف حضور داشته و کلی طرفدار هم برای خودش دارد، اما این دلیل نمی‌شود هنوز هم کیفیت لازم برای حضور در فهرست فعلی را داشته باشد. اگر شما هم باور دارید ایمیل مارکتینگ حسایی از مد افتاده، تا حدودی حق دارید. البته ماجرا درباره کاربردهای این شیوه بازاریابی کاملا متفاوت است. این روزها هنوز هم که هنوز است ایمیل مارکتینگ بازگشت سرمایه‌ی هیجرت‌ناخواهد دارد. به طوری که شما در ازای هر یک دلار سرمایه‌گذاری در این حوزه بین ۴۰ تا ۵۰ دلار بازگشت سرمایه خواهید داشت. حالا نظراتان درباره از مد افتادن این استراتژی چیست؟ بی‌شک گزینه‌های بسیار زیادی برای بازاریاب‌ها در دنیای دیجیتال وجود دارد. با این حال تا وقتی یک استراتژی قدیمی هنوز کار می‌کند، لازم نیست الکی دور آن را خط بکشید. تنها کاری که اینجا باید انجام دهید، گردآوری ایمیل‌های مخاطب هدف است. خب کمپین ایمیل مارکتینگ‌تان که همین طور خودکار به دست مخاطب نمی‌رسد.

شاید فکر کنید یک باکس معمولی در گوشه سایت برای دعوت از کاربران به عضویت در خبرنامه برند کافی باشد. در این صورت شما حسایی درگیر نوستالژی‌های دیجیتال مارکتینگ هستید؛ چراکه این روزها انتظارات کاربران از برندها حسایی افزایش پیدا کرده است. پس شما هم باید مطابق این انتظارات عمل کرده و ورق را به نفع خودتان برگردانید. ماجرا تازه جالب شد، نه؟

فرمول ما در این بخش ارائه یک پیشنهاد جذاب به مخاطب در ازای عضویت در خبرنامه است. مثلا موسسه کنسروی را در نظر بگیرید که در بهه در دنبال ایمیل دانش‌آموزان یا والدین آنها برای بازاریابی بهتر است. یک ایده هوشمندانه در این میان ارائه بخشی از فیلم‌های آموزشی به طور رایگان در ازای عضویت در خبرنامه برند است. اینطوری هر دو طرف ماجرا کاملا شاد و خوشحال خواهند بود. یادتان باشد در دنیای امروز شما هم باید در کنار گرفتن امتیاز از مخاطب یک امتیاز مشخص برای آنها در چنته داشته باشید. وگرنه هیچ‌کس نگاه‌تان هم نخواهد کرد؛ چه برسد به اینکه سراغ خرید از برنداتان را هم بگیرد. **بازاریابی داستان‌محور: الگویی قدیمی با ظاهری مدرن!**

یک داستان خوب نه تنها نویسنده‌اش را میلیونر می‌کند، بلکه الهام‌بخش یک عالمه از مردم سراسر دنیا خواهد بود. اغلب رمان‌نویس‌های بزرگ دنیا در ابتدای راه حتی موفقیت‌های کوچک را هم باور نداشتند. با این حال پشتکار و طراحی داستان به شیوه‌ای اصولی آخر سر نتیجه دلخواه را به بار آورد. بی‌شک مارکتینگ حتی نزدیک به کار نویسندگی به طور حرفه‌ای هم نیست. با این حال اگر کمی اهل رویاپردازی باشید، می‌توانید خودتان را جای نویسنده‌های بزرگ جا بزنید. با این تفاوت که مخاطب‌تان انتظار شاهکارهایی در حد جایزه نوبل از شما ندارد.

باور کنید یا نه، از بچه‌های ۵-۶ ساله گرفته تا آدم بزرگ‌ها، همه و همه عاشق داستان‌های جذاب هستند. این داستان‌ها به آدم احساس بی‌نهایت خوبی می‌دهد. چه بسا رویاهایی که یک عمر در سر شما بوده، در قالب داستانی جذاب جلوی چشم‌تان روایت شود. به همین خاطر ما معتقدیم بازاریابی داستان‌محور یا داستانی یکی از استراتژی‌های برنده برای سال جدید محسوب می‌شود. کافی است کمی به خودتان سخت گرفته و به جای یک محتوای معمولی دنبال نمونه‌ای با تم داستانی باشید. قبول دارم تلاش‌های ابتدایی در این حوزه بی‌نهایت سخت یا خجالت‌آور خواهد بود، اما کم کم دست‌تان راه می‌افتد. خب بهترین بازاریاب‌های دنیا هم از روز اول کیفیت کاری فوق‌العاده بالایی نداشتند.

یادتان باشد داستانی که برای بازاریابی انتخاب می‌کنید، نباید خیلی سینمایی باشد. داستان‌های پلیسی مخصوص رمان‌های اگاتا کریستی یا آرثر کانن دویل است؛ شما به عنوان بازاریاب باید دنبال سناریوهایی بروید که هویت برنداتان را نشان دهد. اجازه دهید با یک مثال کاربردی ماجرا را مثل روز روشن کنیم. برند نایک همیشه داستانی جذاب درباره سرگذشت ورزشکاران برای مشتریانش دارد. این داستان‌ها نه تنها با هویت و ارزش‌های نایک هماهنگی دارد، بلکه بی‌نهایت جذاب هم هست.

همانطور که می‌بینید، برندهایی مثل نایک به خوبی سلیقه مشتریان‌شان را می‌دانند. به همین خاطر هم بدون حاشیه رفتن روی آن دست گذاشته و با داستانی جذاب سعی در جلب نظر آنها دارند. شما هم می‌توانید با الگوبرداری از همین استراتژی موفق سر و سامانی به اوضاع بازاریابی‌تان دهید. پس اگر میانه خوبی با ادبیات و رمان‌های مختلف دارید، همین حالا دست به کار شده و داستان منحصر به فرد برنداتان را طراحی کنید. قول می‌دهم بعد از چند بار آزمون و خطا حسایی اوضاع‌تان در بازار تغییر کند.

پادکست‌های تجاری: عرصه‌ای تازه برای بازاریابی
پادکست‌ها به طور معمول از سوی آدم‌های علاقه‌مند به حوزه‌ای خاص طراحی و ساخته می‌شود. مثلا کتاب بازهای حرفه‌ای معمولاً پادکست‌هایی در این حوزه ساخته و آدم‌های علاقه‌مند به کتاب را دور هم جمع می‌کنند. چنین ایده‌ای شاید برای آدم‌های عادی معمولی جلوه کند، اما بازاریاب‌ها آن را به چشم فرصتی طلایی نگاه می‌کنند. پادکست بنا به ماهیتش همیشه و در هر شرایطی همراه آدم است. کافی است یک هندزفری خوب داشته باشید تا ساعت‌ها با پادکست مورد علاقه‌تان سرگرم شوید. حالا فرض کنید برند محبوب‌تان هم پادکست خاص خودش را داشته باشد. فکر می‌کنم همین ایده برای استفاده از هر زمان مرده‌ای در طول روز کافی باشد، مگر نه؟

طراحی پادکست برای کارآفرینانی که هیچ تجربه‌ای در

این حوزه ندارند، حتی از صعود به قله اورست هم سخت‌تر به نظر می‌رسد. به همین خاطر اولین توصیه ما آنالیز

پادکست‌های موفق دنیاست. به زبان خودمانی، شما باید

با چم و خم کار آشنا شده و بعد سراغ انتشار پادکست‌تان

بروید. وگرنه نتیجه کارتان یک آش بی‌نهایت شور و آب

درمی‌آید.

یکی از اشتباهاتی که بازاریاب‌ها در طراحی پادکست انجام می‌دهند، تمرکز صرف روی برندگان است. برای یک دقیقه هم که شده خودتان را جای یک کاربر بخت برگشته بگذارید که به هزار و یک امید و آرزو پادکست شما را گوش می‌کند. وقتی ا زاول تا آخر درباره برنداتان حرف بزنید، حتی مشتریان وفادارتان هم قید چنین پادکستی را خواهند زد. پس به جای اینکه همه چیز را پیرامون برند خودتان سامان دهید، کمی هم به فکر سلیقه مخاطب باشید. اینطوری کیفیت نهایی کار خیلی بهتر از آب درمی‌آید.

منابع:

https://www.youtube.com/watch?v=M1XHzcnH6J4
https://www.digitalmarketer.com/blog/the-5-effective-digital-marketing-strate-gies-to-try-in-2023

آیین نامه اخلاق حرفه ای روزنامه: WWW.FORSATNET.IR/REGULATIONS

WWW.FORSATNET.IR

INFO@FORSATNET.IR

فرصت امروز

روزنامه مدیریتی- اقتصادی

| یکشنبه | ۲۵ دی ۱۴۰۱ | شماره ۲۱۷۰ | صفحه ۸ |

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی فرصت سازان امروز

مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا قدیمی

چاپ: هنر سرزمین سبز

دفتر مرکزی: مطهری، خیابان علی اکبری، پلاک ۱۱۵

دفتر مرکزی: ۸۸۳۱۷۷۳۸

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۳۲۰۹۶۰